

L'ACTIVITAT POLITICA ES CONCENTRA EN EL 16 DE FEBRER

ESTA ULTIMAT EL DOCUMENT DE LES ESQUERRES ESPANYOLES

S'acceleren els treballs d'organització electoral

GUIO DEL MOMENT

PER DECENCIA I PER JUSTICIA

UN ARTICLE DE LLUIS COMPANYYS

NO HI HA TEMPS A PERDRE!

Segons nota que feu pública a finals de la setmana passada, la delegació de la «Unió Socialista de Catalunya», en nom de la coalició d'Esquerristes Catalanes, es disposa a establir contacte amb les forces proletàries i sindicals no adscrites a la «Coalició», per tal d'establir les bases que hauran de convertir en realitat el Front d'Esquerristes en la pròxima lluita electoral.

Recollim el fet en tota la seva importància: confiem que l'èxit acompanyi les gestions iniciades. No és la primera vegada que afirmem que considerem la constitució del «Front d'Esquerristes» o com en definitiva hagi de denominar-se, com a indispensable del punt de vista polític i tàctic. Que està en l'última consciència popular, gairebé com una exigència de les masses, ho proven les clares i expressives demostracions d'aprovació amb què el poble subratlla, en el míting de diumenge al «Price», les paraules de Carles Pi i Sunyer a aquest respecte. Exactament la mateixa reacció s'ha produït en els altres actes que precedirien el de diumenge, aduït en aquells de tònica social més avançada.

Ara bé, és imprescindible que els encarregats de les gestions cremin les etapes per arribar immediatament a una conclusió favorable. Tot té un valor enorme a aquestes altures, però especialment el factor temps. Falten poc més de trenta dies per a les eleccions. La tasca que espera als dirigents de les esquerres és esgotadora. Tot s'ha precipitat en forma tal que cada dia té un valor de setmanes. Si a la feina formidable de la simple organització electoral i de propaganda hi afegim la interferència dels problemes previs de caràcter polític, les dificultats poden ésser insuperables.

No hi ha temps per perdre. El temps és el primer valor de les jornades que passen. Les esquerres necessiten una clara coordinació per posar la llibertat de moviment indispensable. En trenta dies un volum fantàstic de detalls s'acumularà al pas dels Comitès electorals. Cal que aquests tinguin immediatament una norma de conducta i d'acció, que només serà possible quan les posicions estiguin definides i les forces degudament coordinades en un «Front» estructurat i orgànic, que deixi resolta els problemes previs.

Per això creiem un deure demanar la màxima urgència en les negociacions que suposen iniciades per a la constitució del «Front d'Esquerristes». La lentitud és el pitjor enemic del moment. Seria exasperant perdre ara dies i més dies en la tasca prèvia i coordinar posicions i forces polítiques. És absolutament necessari que la delegació encarregada de practicar les gestions que li han estat encomanades es constitueixi de fet en sessió permanent, sense estalviar sacrifici, i realitzi tot seguit la missió que li ha estat encomanada.

Els moments apremien com mai. Aquesta és la primera consideració que han de fer-se tots els qui, des de la direcció dels partits, participin en la responsabilitat d'organitzar la lluita electoral. Cal deixar de banda auspiciacions i recels, personalismes i vanitats i llançar-se de cap a la feina. Són de vida o mort per a la democràcia d'esquerristes les pròximes eleccions. En una sola carta hi va l'envit de molts anys de bé o de mal, l'existència de la República, l'Amnistia i l'Estatut de Catalunya. Des de totes les presons del país, la il·lusió de trenta mil homes està presa en la jornada del 16 de febrer, per a la qual falten solament 33 dies.

Trenta tres dies! Tot just un mes, al llarg del qual espera una tasca formidable als responsables de l'organització de la lluita, candidatures, propaganda, viatges, coordinació d'elements, enllaços, mítings, intervenció, control, etc. Resolt el problema previ, queda via lliure per a l'acció immediata. Cal pensar-hi i actuar sense pèrdua de temps.

ENTRA EN CAMPANYA
"L'ADORACIÓ NOCTURNA"

La Lliga encara no ha contestat a les dretes

L'«ABC» i «El Debate» publiquen informacions de Barcelona segons les quals l'«Adoració Nocturna» ha pres base en els treballs a favor del Front «Contra la Revolució» i suscita, a diferents congregacions, l'ús de sol·licitudins, fills de Maria i exercicis han signat un manifest, cominatori per a totes les dretes. La Lliga també ha estat advertida que li cal decidir-se: o per les dretes i al·lò dels «complices» o per les esquerres. Així, almenys, ho diu l'«Angulo» en la seva crònica «Por lo esencial».

L'essencial, en aquest cas és determinar l'«Esquerra» i a això dediquen les dretes la seva major atenció. Què fa la Lliga que no contesta? A veure si s'anima d'una vegada. Els radicals estan — sembla — d'altres més decidits a deixar-se convèncer per les frases patètiques de les filles de Maria i dels adoracionistes nocturns.

«Por lo esencial», contra l'«Esquerra», coincideixen tots els antiautòctons. Quins escrúpols ha de sentir el senyor Cambó si tots els que el sol·liciten li asseguraran la perpetua existència de la llei del 2 de gener? La Lliga té ocasió d'anar de braç amb Calvo Sotelo (que parla de pasapassos tots a sang i a foc), amb els Cireres (que feren circular aquells paperets: «Votar a la Lliga és traïdonar a Catalunya i a Espanya»), amb els del Royo Villanova, amb els Ullé, etc., etc., i amb aquesta cara, na per companyia, encara dubta?

Antimà, senyor Cambó. No tingui por, tots són uns anticatalanistes prò-ata. Amb la victòria d'ells té la llei del 2 de gener per sempre.

antena

Les dretes estan enormement indignades per la campanya que fa la premsa contra els crims i atrocitats cometes a Astúries. Les dretes d'aquest país són atzi de paradoxals. En comptes de sentir-se disgustades per l'existència d'aquells fets posen el crit al cel perquè es denuncien.

De manera, amics, que a Espanya es pot cometre totes les infamies i crueltats, però no es pot parlar d'elles. I ara ens diuen que per culpa de la premsa esquerrana, Espanya apareix als ulls de l'«Estranger» com un país salvatge. Naturalment, la premsa autòctona ja no es recorda del que va publicar els dies aquells sobre els crims dels revolucionaris. També es deuen oblidar els catòlics de les declaracions que alguns personatges feren a l'«Estranger». Les dretes ho troben tot bé si ho poden acumular a les esquerres. En canvi, quan es tracta de crims dretans cal callar per a no envilir l'honor d'Espanya a l'«Estranger» i per a no fer enfadar els autors dels crims i assassinats.

Ja veieu en quins país viem! No esasperen la violació els mals tractes ni els assassinats. El que ja mal, segons les dretes, és que la premsa els divulgui.

El diari organ dels angelets de celles peludes i panatons esti mossèn i citem. El Correo parla d'aquell «caballero» i diu que el 10 d'agost va donar la cara i no es va voler escapar per a no traspassar als altres la responsabilitat dels seus actes.

Tot hom sap que el tal «caballero» fou detingut per la guàrdia civil quan s'escapava a Portugal. L'ex-governador de Huelva, Braulio Solsona, en sap alguna cosa.

Una mica més de societat, senyors carlins.

Quan l'altre dia escrivíem que la qüestió electoral marxa tan ràpida a Governació que aduïc ens

(Passa a la pàgina 7)

De Sanjurjo, monàrquic, a Pérez Farràs, defensor de la República

Al castell de Sant Julià, de Cartagena, com és sabut, compleix una condemna gravíssima el comandant cap de les Esquadreres de Catalunya, Enric Pérez Farràs, per la seva intervenció en els fets d'octubre.

Passem per alt, de moment, la duríssima odissa de Pérez Farràs, després de la condemna a mort que recaigué en la sentència del Consell

tempestes d'odi i d'incomprensió. Sobre la seva execució d'home, de ciutadà i de soldat al servei de la República s'escaurà aquí la reproducció de l'interrogatori a què fou sotmes, durant la visita de la causa contra el President de la Generalitat i els seus consellers, per part del vocal del Tribunal de Garanties senyor González Tallabull i del defensor de Lluís Companys, senyor Ossorio Gallardo.

Vocal: ¿Tenia usted la convicción de que las fuerzas que atacaban eran fuerzas regulares, el Ejército, o, por el contrario, el sentido equivoco que habia respecto a la situación del Ejército en Barcelona le hacia sospechar que no eran fuerzas que representaban a la legítima República española?

Pérez Farràs: Yo entré en Capitanía General el 14 de abril a proclamar la República, y pertenecía al Ejército español. De suerte que a mí no me merecía ninguna garantía que las fuerzas que estuviesen allí fuesen las genuinas representaciones del Gobierno. Podían ser otras.

I el senyor Ossorio: Defensor: El día 14 de abril de 1931, cuando el señor Companys fué a ocupar el Gobierno civil de España, ¿estaba usted allí?

Pérez Farràs: Estaba allí esperando. Defensor: ¿Iba usted de uniforme o de paisano?

Pérez Farràs: De uniforme.

Ara nosaltres voldríem demanar una cosa, que considerem justificadament d'estricta justícia: El comandant Pérez Farràs, que és al castell de Sant Julià, a Cartagena, amb els tinentes Condé i Torrens, sofreix tota mena d'incomoditats i de privacions. Les entrevistes que sosté amb els seus visitants són presenciades per un brigada i un sargent; li és absolutament prohibit el comentari sobre temes que es relacionin amb la política; no pot parlar la seva llengua; igualment està impossibilitat de rebre llibres i diaris. Les jornades de Sant Julià, al cim de la fosca muntanya tallada sobre el mar com un nu d'al·lages, són inacabables per als reclosos.

Recordem, només, el tracte que reben els n. líters del 10 d'agost...

«El Mercantil Valenciano» publica un nou article de Lluís Companys, que constitueix una severa acusació política contra l'obra execrable de les Corts que acaben d'ésser dissoltes.

Ens plau reproduir-lo íntegrament: «El decreto de disolución de las Cortes ha aparecido, por fin, en la «Gaceta». De haberlas disueltas antes se habrían evitado muchos males. No se quiso hacer, y tras una obra disolvente y persecutoria dejan una estela de odios.

Esas Cortes no fueron nunca la representación de la conciencia ciudadana por la manera como se fué a las elecciones, con las izquierdas desunidas, y el conglomerado confuso e indefinido y la táctica falaz y dardosa de los elementos contrarios. Pero ello no privó a los vencedores de entregarse ahincadamente a la satisfacción de sus intereses de clase, de partido y de secta.

¿Qué han hecho estas Cortes? No han tenido ánimos, ni moral política, ni ambición legislativa para otra cosa que para falsear y atropellar la Constitución. En ellas, un jefe del Gobierno republicano se ha levantado desde la cabecera del banco azul para felicitar y aplaudir euforizadamente las manos al jefe de la minoría monárquica, que había pronunciado un discurso patriótico que emocionó al señor Chapaprieta porque se sentía, sin duda, transportado a los felices y sabrosos tiempos de la monarquía borbónica, en que los desastres y vergüenzas de Cuba y Filipinas, y de Annual y el Barranco del Lobo eran amenizados con música y con sofismas patrióticos para distraer al país de la abyección en que se le tenía sumido. En esas Cortes el sentimiento republicano era escarnecido, y el diálogo parlamentario se hacía imposible por la desenfadada y retadora actitud de los grupos gobernantes. No se ha podido hablar de Asturias, ni ha habido eco la indignación por el asesi-

No demanem tant nosaltres. Demanem només que el règim que sofreix Pérez Farràs i els seus companys de captivitat sigui suauitzat. Per humanitat i per decorum i per justícia.

EL NACIONALISME BASC



Una vista del míting nacionalista celebrat el passat diumenge a Bilbao. A la part superior, dos gestos dels representants del nacionalisme basc, ex-diputats senyors Monzón i Aguirre (Express - Foto.)

EL TEMPS. — A Catalunya: El cel apareix cobert e gairebé cobert per les comarques costeres de Tarragona i Barcelona i amb abundoses boires per gairebé tot el país llevat per les comarques pirenenques on apareix serà o amb poca núvols.

Els vents són un xic forts del NW, pel Baix Ebre i fluxos de direccions variables per la resta.

No tornaran els servidors de rei fugitiu

nato impune de Luis de Sirval. Han sido unas Cortes engreídas, agresivas, animadas tan sólo por el espíritu de persecución, y que no han podido aprobar un presupuesto ni vivir un sólo día de normalidad constitucional, ni sostener un Gobierno más de un par de meses. Dejan al país esquilmado, escandalizado e indignado. Toda la política de los Gobiernos sostenidos por esas Cortes ha sido una política de engaño. De engaño a los obreros, a quienes se prometió que para acabar con el paro forzoso se sacaría el dinero de donde estuviese, mientras lo que se ha hecho ha sido destruir la legislación social, desahuciar a los campesinos, reducir los jornales y entregar millones a los latifundistas sublevados. De engaño a Cataluña, a la que se prometió, el 9 de octubre, desde la cabecera del Gobierno, en pleno Parlamento, no atentar contra su autonomía. De engaño a la opinión: engaño continuo cada vez que se constituía nuevo Gobierno, de los incontables que se han sucedido, unas veces por decir que se iba a iniciar una política de reparación y de convivencia, otras que se iban a convocar elecciones municipales, y últimamente la necesidad de acometer con urgencia una obra económica tan grande. Todo, engaño para entretener al país mientras persistía el encuadramiento en los mandos y la entrega de los resortes del Poder a los vencedores del 14 de Abril.

La República es generosa, y perdono las terribles responsabilidades históricas de la monarquía; pero esas gentes querían matar, y provocaron una crisis. Las cárceles españolas se llenaron de republicanos. Las Cortes están ya disueltas; pero ha de quedar en nosotros el recuerdo vivo de los peligros que han atravesado nuestras ilusiones de combatientes republicanos para que la experiencia nos alecciona en la obra del mañana.

Observad que ahora hablan ya de acatamiento a la voluntad soberana del país, y de democracia, y de derecho, los mismos que exaltaban el Estado fascista y autoritario. El jefe de la C. E. D. A., en un discurso pronunciado en Madrid el día 18 de octubre de 1933, decía: «La democracia no es para nosotros un fin, sino un medio para ir a la conquista del Estado. Llegado el momento, el Parlamento se somete o lo hacemos desaparecer».

Pero ahora realiza una campaña exaltada en nombre de la democracia y de los fueros del Parlamento. Habla al país como si éste hubiese perdido la memoria. En la política de derechos todo es vengativo, insolente y agresivo. Es cierto que también es contradictorio; pero no hay que confiar en ello. Las gentes se sienten atraídas, en los tiempos de subversión y desconcierto espiritual o neurosis colectiva que atravesamos, por los gestos arrogantes. Tal vez influya también algo en esto el descredito y el asco por la vieja política de intrigas, componendas y chalanerías que tanto predicamento tuvieron antaño y que formó escuela, que todavía perdura en las clientelas que en ella se educaron. También existe en todas las clases sociales una extraña inquietud. La conciencia española no encuentra su acomodo, y va a bandazos. La República ha tenido la virtud de despertar la sensibilidad del país, que la monarquía — y éste fué su mayor crimen, con haber cometido tanto — parecía haber aniquinado. Causas externas se juntan a la situación política española, en delicado proceso, para acrecer el interés ardiente y combativo de las clientelas que se aviecinan. Los tiempos son más propicios a Pablo de Tarsis que a Jesús de Nazaret. Las derechas operan con inconsciencia suicida sobre este estado de ánimo de latente guerra civil. Van a ganar, para poder hacer su obra como la

quieran. La primera es ganar, y a ello van sin escrúpulos. En un míting celebrado últimamente, el señor Gil Robles, para enardecer a los suyos, ha anunciado que si triunfa se apoderará del Poder como sea. Exactamente lo que hicimos nosotros, yo en Barcelona a la una del mediodía del 14 de Abril, enarblando la bandera republicana en el Ayuntamiento. A aquellas elecciones decidían entre monarquía y República. Pero el señor Gil Robles si triunfase y se apoderase del Poder, ¿qué es lo que iba a instaurar? ¿Qué tipo de gobierno, qué régimen, qué sistema político? Esto es lo que debe decir con toda claridad. La frase que copiamos no es nada más que un latiguello de final de período para dar mayor impulso a la exaltación de las multitudes. Las izquierdas no podemos acompañar a los demagogos de la derecha en ese plan disolvente. Nos lo priva nuestra responsabilidad, y nuestros ideales sinceramente democráticos. Pero esa responsabilidad no quiere decir falta de vigor político, ni de moral optimista, ni de actividad incansable, ni carencia de firmeza en el ataque, ni de contundencia en la respuesta. Ni hemos de desdiciñar el valor combativo de la emoción para la consecución de un triunfo que ha de nacer en el medio ambiente de la sociedad española, situada en la disposición espiritual a la que antes me he referido. Es necesario levantar el sentimiento de las masas populares contra la audacia de un pasado execrable que pretende resurgir. No volverán los servidores de la España depauperada, ni las amenazas de los espadones, ni el predominio y mangoneo de frailes y jesuitas en esas cosas mezquinas y terrenales de la política. No volverá nada de lo que fué la triste y negra España, que nos cubría de sombrero. No volverán, libaneses agrarios, o ceñistas, o populistas, o centristas, o independientes, o monárquicos claramente. Todo es lo mismo y todo una misma cosa fracasada y vieja ante la nueva España que resurge y rehace su historia, libres sus hombres y libres sus pueblos, en la emuladora aportación de la variedad espléndida de sus culturas, de sus riquezas y de sus afares. No, no puede volver el pasado. El pueblo está de pie, firme la voluntad y con los ojos abiertos al mañana.

En la política de derechos todo es vengativo, insolente y agresivo. Es cierto que también es contradictorio; pero no hay que confiar en ello. Las gentes se sienten atraídas, en los tiempos de subversión y desconcierto espiritual o neurosis colectiva que atravesamos, por los gestos arrogantes. Tal vez influya también algo en esto el descredito y el asco por la vieja política de intrigas, componendas y chalanerías que tanto predicamento tuvieron antaño y que formó escuela, que todavía perdura en las clientelas que en ella se educaron. También existe en todas las clases sociales una extraña inquietud. La conciencia española no encuentra su acomodo, y va a bandazos. La República ha tenido la virtud de despertar la sensibilidad del país, que la monarquía — y éste fué su mayor crimen, con haber cometido tanto — parecía haber aniquinado. Causas externas se juntan a la situación política española, en delicado proceso, para acrecer el interés ardiente y combativo de las clientelas que se aviecinan. Los tiempos son más propicios a Pablo de Tarsis que a Jesús de Nazaret. Las derechas operan con inconsciencia suicida sobre este estado de ánimo de latente guerra civil. Van a ganar, para poder hacer su obra como la

Presidio Puerto de Santa María, enero de 1936.

LES REGOLLIDES FAN DESISTIR A «EL SOCIALISTA» A PARLAR D'ASTURIES

Madrid, 14. — Diu «El Socialista» «Nuestro número del domingo fué recogido. Hemos recibido sobre la conducta que debemos seguir, y comprendemos que no estamos en condiciones de resistir la nueva prueba a que se trata de someternos. No sólo porque económicamente no podemos resistirla, sino por que seguimos la publicación de nuestro reportaje sobre Asturias no nos reporta ninguno de los beneficios morales a que aspiramos, por el secuestro de las ediciones.

Y si en algún momento nos importa escribir para España, es al elegir como tema, verdad lo sucedido en Asturias. De momento necesitamos renunciar a esta tarea.»

Fitxes per al 16 de febrer

Les esquerres catalanes confeccionaren, aprovaren i promulgaren la Llei de Contractes de Conreu, d'acord amb la Constitució i l'Estatut.

El Govern Samper, davant les Corts, hagué de reconèixer oficialment que la Llei era constitucional.

El dia 9 d'octubre, una simple ordre militar del general Batet deixà sense efecte la Llei.

Aquest era un dels objectius de la C. E. D. A., quan assaltà l'Estat republicà el dia 4 d'octubre del 1934.

Des d'aleshores, han estat efectuats més de 1.500 llançaments d'arrendataris.

Els interessos dels socis de l'«Institut Agrícola Català de Sant Isidre» eren més poderosos que la Llei republicana.

la humanitat

EDITORIAL LLIBERTAT S. A.
 Edició: Administració
 Ronda Universitat, 25
 Telèfon 29122
 Impremta
 TALLERS NUM. 48
 PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
 Barcelona un mes 500 apts
 Fora un trimestre 1050 a
 Amèrica Llatina i Portugal
 un trimestre 1500 a
 Altres països un trimestre 1700 a



CANÇON CONOCIDA

«En el último Consejo de ministros se examinó la posibilidad de implantar de nuevo la censura»
 (De los periódicos.)

FORTELA: — «Y ven y ven, ven, chiquilla, conmigo...»
 (De «Las Noticias».)



«No sé per què van treure l'estel d'altra, si havia de substituir el de l'arma»
 (De «La Publicitat».)



PROPAGANDA ELECTORAL

«No se puede hacer nada a derecha cuando el engrudo no pega»
 (De «La Voz».)



REQUIESCAT IN PACE

UN MONARQUICO. — Aunque se peleen los republicanos, Atalfo, no soñemos, no soñemos...»
 (De «El Sol».)



FUTBOL NACIONAL

EL ARBITRO. — O el que se espera juzgará con imparcialidad el partido que se anuncia para el próximo 16 de febrero entre los equipos de la República F. C. y el Revolucionario Sanguiniento, V. C. y el Revolucionario Sanguiniento, V. C., etc., etc. F. C.»
 (De «Heraldo de Madrid».)



DE SUAVIA

Sordo, ciego y mudo»
 (De «El Siglo Futuro».)

UN ATRACAMENT DESMENTIT PEL SENYOR DUELO

El senyor Duelo ha llurats als periodistes una nota en la qual desmentia que Joan Angosto fos atracat al pont de Marina. Del que es tracta, segons la nota, és que l'esmentat individu agafa una escudassa fenomenal i es baralla amb un altre escudassista, per la qual cosa ha guanyat d'esser assistit al dispensari de la Ronda de Sant Pere. El causant de les lesions que patia fou Cristófor Usen Diaz.

LA PREMSA

PROU DISCUSSIONS PETITES I DISCREPANCIES IDIOTES!

A TREBALLAR!

«El Liberal», de Bilbao ha publicat un article degut a la ploma nerviosa i al temperament polític d'Indalecio Prieto, que diu:
 «A partir de hoy estamos en pleno período electoral. Al proceder así no se inspiran los ministros en simples motivos de amor propio, como diciendo: «Al que no quiere caldo, taza y media». Pretende reducir al mínimo la propaganda electoral, que ha de ser agitada, y que para las izquierdas tendrá, como trágicas fuentes de inspiración, las revelaciones terribles de cuanto ha ocurrido al reprimirse los sucesos revolucionarios de Asturias, revelaciones ya inevitables, pues, restablecida la normalidad constitucional, no puede impedirse que se divulgue desde la tribuna pública lo que hasta ahora se ha venido diciendo quedamente y al oído. La actitud ministerial se da cuenta, además, de que en plazo tan corto no les es posible recobrar la plenitud de su funcionamiento a las organizaciones obreras, aun cuando ahora se abran de golpe todas las Casas del Pueblo clausuradas desde hace quince meses. Y sea también que el número de mítines ha de ser mucho menor, sobre todo hallándose privados de libertad muchos propagandistas. Merma así considerablemente la acción preparatoria de las izquierdas. Por último, declamos nosotros machaconamente estos días que no debía desaprovecharse un instante. La misma pluma que traza estos renglones escribió otros, muy comentados, hace bastantes meses, exhortando a adelantar todo lo posible la coalición de izquierdas porque en las elecciones, lejos de bastar el entusiasmo, prepondera la organización, difícil de improvisar. Ahora habrán de hacerse muchas cosas —muchísimas— precipitadamente, habiéndolas podido realizar con calma, bien medidas y pesadas.
 La coalición izquierdista la imponían razones elementales de defensa, la dictaba el sentido común, la reclamaba el deber sagrado de libertar a millares y millares de presos. Ha sido una estupidez retardarla.
 Pero dejémoslos de lamentaciones, que a nada práctico conducen ya. Ganemos en lo posible el tiempo perdido. ¡A trabajar! Fuera desmayos y tibiezas. Acélese discrepancias triviales y cesen discusiones idiotas. ¡Todos a una! El 16 de febrero se ventila el porvenir de España. O hundimos a los enemigos de toda libertad o nos hunden ellos. Pero, además, los escrutinios de esa jornada dirán una de estas dos cosas: o que millares de trabajadores verán abiertos en seguida de par en par los presidios y cárceles en que ahora yacen o que los más de ellos quedarán sepultados de por vida en las prisiones».

Si guanyessin els enemics de la República

Ja sabem, el que ens espera: la policia del «nyor Duelo ens ho ha dit ben clar el passat diumenge. L'editorialista de La Publicitat, tractant aquest tema, comenta:
 «La intensitat d'aquest primer diumenge electoral dona idea dels caràcters que presentarà la lluita a tot arreu. A Madrid i altres capitals espanyoles dels actes de propaganda han estat nombrosos, i a tots ha corresponut més públic del que hi havia; a Barcelona, el míting de les esquerres al Price congregà una gran multitud, més de la meitat de la qual hagué de quedar-se al carrer, per insuficiència del local. L'actitud de la policia a la sortida de l'acte és l'anunci més eloqüent de la imparcialitat amb què seran portades les eleccions a Catalunya, on la Lliga disposa de tot el poder. Hi haguéren carregues, amb contusos i algun ferit, originades pel zel inexplicable de la policia, que en procedir d'aquella forma violenta devia complir ordres rebudes de qui pot donar-les o suggerir-les. D'ara endavant els concrets als mítings de les esquerres ja saben amb quina predilecció se'ran tractats pels mantenidors de l'ordre. Afir l'únic extraordinari que és produïu fou l'afluència enorme de públic, i sembla que això és suficient per a comunicar una sobtada energia als encarregats de protegir la seguretat dels ciutadans. Bon senyal.
 Com era de ténor, els tons més violents, els engallaments més provocatius i els atacs més desordenats s'han registrat en els actes de les dretes. A Madrid un orador no sabia avenir-se que moltes organitzacions catalanistes encara no hagin estat passades a foc. El panorama que aquestes paraules descobrien per al catalanisme és estimulanti de debò. No cal que s'engamei gaire més, perquè veiem clar que se'ns espera si els futurs aliats de la Lliga surten victoriosos. L'èxit d'aquesta gent no solament significaria la consolidació de la llei del 2 de gener i un tomb a la clau de la porta del presidí, on gemegen milers de ciutadans, sinó un nou període de persecucions pel delictes d'esser catalanista. Serà curiós de veure amb quina novetat dialèctica ens sorprendran els catalanistes històrics per justificar la seva unió amb una gent que té idees tan clares sobre el problema català».

No el veuen amb bons ulls

ABC, el diari ultra monàrquic, després d'assabentar-nos que entre les dretes regna la pau i la concòrdia, ens diu:
 «Pero si la C. E. D. A. ni ningún otro partido deben extrañarse tampoco de que los monárquicos vean con desagrado y con amargura como lo que se les quiere mermar a ellos en la proporción vaya a acrecer, en forma de regalo prodigo, el cupo de tertulias como la de D. Miguel Maura o de partidos cuya situación en el concepto público es, por unas u otras razones — en ambos casos, bien notorias y que no necesitan recordación — de todo punto incompatible con el prestigio de una unión de derechas auténticamente contrarrevolucionarias y austeras».

Un paper trist

La Publicitat creu que Maura, aliat amb la Ceda, fa un paper ben trist. En això hi estem d'acord tots els autèntics republicans. Llegiu aquest o mentari del corresponent madrileny i de l'esmentat «Tri».

«El senyor Maura pronuncià també un discurs, desconcertant com tots els que fa aquest polític des de fa una colla de mesos. Es referí a tot el que havia esdevingut en la formació de l'actual Govern, i contà com un acudi: una escena molt saborosa. Afirma la seva actitud davant el President de la República, i anuncia finalment que aniria a les eleccions amb les dretes republicanes o sigui amb la C. E. D. A.

El senyor Maura ha acceptat resignadament el seu paper de valedor del cedisme en el règim. Aquest paper és el que per espai de dos anys ha representat Lerroux, que no pot continuar-lo representant perquè l'«Strapero» i l'«Afer Tayà han deixat el cap radical fora de combat. El senyor Maura s'ofereix, doncs, a avalar el republicanisme de la C. E. D. A., la qual inclourà en la seva candidatura per València, on la Dreta Regional Valenciana no hi posarà segurament cap monopàquic».

La unió per damunt de tot

Heus ací uns paraules d'El Diluvio, plenes de bon sentit:

«Meditad, queridos correligionarios, acerca de la ingente obra que hemos de realizar en las verdaderas elecciones. Queremos arrebatar para siempre a la República de manos de las derechas, que la han cubierto de oprobio haciéndola a las clases populares igualmente odiosa que lo fue la monarquía borbónica. Queremos que se abran las puertas de los presidios y cárceles a cuantos sufren condenas por los sucesos de octubre de 1934 o aún esperan ser juzgados por tribunales de la jurisdicción militar o civil. Queremos que a las víctimas de la represión derechista radical, no solamente se les conceda la libertad, sino que se les otorgue la debida reparación, mediante una amnistía de ilimitada amplitud. Queremos la revisión de muchos procesos de los que se deducen responsabilidades gravísimas para quienes gobernaron y fueron instrumentos suyos en la administración de justicia. Entre tales procesos figura el instruido por el asesinato del periodista Luis de Sirval, drama judicial de tan insolito desenlace que indignó profundamente al pueblo hispano, en quien no menguó el anhelo de que se imponga ejemplar castigo a los autores de aquel crimen horrendo. Queremos que cesen para siempre en nuestra República las prisiones y deportaciones gubernativas y, en general, las limitaciones todas de los derechos individuales a los españoles reconocidos por la Constitución de la República».

Si todo esto queremos, correligionarios, y si para conseguirlo es condición indispensable el que nos unamos estrechamente, dificultar la unión será un verdadero crimen».

Aquell setmanari feixista

Ha estat declarat conclos el sumari que se seguia contra un tal Jodar, processat per un article publicat al setmanari feixista que editen els Sindicats Lliures «Presentes», que fou considerat injuriós per a les autoritats. Ha passat a l'Audiència.

EL TREBALL

L'ACTUAL DIRECTOR DE L'I. C. A. F. PRETEN HAVER-NOS CONTESTAT

Amb insídies i dades tergiversades volen eludir responsabilitats

La història dels quatre milions
 Exigim que parlin els Tribunals competents

Tal com havien anunciat l'ex-gestor Torrents, i l'actual gestor de Treball, Gallart i Folch, el «Pul» Oficial, del dilluns, va publicar una nota de l'actual vice-president-director de l'I. C. A. F., que vol ésser una resposta a les nostres acusacions concretes. Segons la nota de referència, aquesta és una resposta «...a la campanya que contra aquesta Institució realitza un periòdic d'aquesta ciutat». Però és que els de l'I. C. A. F. volen fer el sorís? Aquí no es tracta de cap campanya contra una Institució que merxet tots els nostres respectes, com a filla que és d'una Llei del nostre Parlament Català. El que hem fet nosaltres és més que una campanya. ES UNA DENUNCIA CONCRETA CONTRA ELS CONCLUCADORS D'AQUESTA LLEI DEL PARLAMENT CATALÀ, que per ignorància o per mala fe —això ja ho aclariran els Tribunals de justícia—, han desfigurat la Institució i han convertit el que havia d'ésser un organisme contra el flagell de l'atur forçós, en un catau de favoritisme polític i de propaganda electoral.

Avui podem dir, i repetir com fem cada dia, i amb el cap ben alt, que ni l'ex-gestor Torrents, ni l'actual gestor Gallart, ni el director de l'I. C. A. F., no han posat ni un sol argument legal a les denúncies que tenim formulades, que mantindrem amb més fermesa que mai, i des d'aquest lloc, tal com ho fem al document de denúncia, requerim una vegada més el senyor governador general, perquè doni a la nostra denúncia el curs legal, i siguin els Tribunals competents els que parlin.

En cap de les respostes donades no s'han justificat les disbaixes que hem denunciat: «transformació d'oficines, viatges a Madrid, grans hotels, apart a l'Hotel Colom, etc...», pagat tot amb els diners que havien d'haver-se destinat als obrers en atur forçós. Cap resposta tampoc a l'actuació de l'I. C. A. F., contrària a la Llei que va crear-lo. Tergiversant dades, com demostrarem més endavant, es pretén justificar la concessió d'unes subvencions, a pobles on no hi ha atur forçós, però no demostren la legalitat d'aquestes subvencions. Ni una paraula sobre la legalitat dels decrets que hem denunciat. I res tampoc sobre les irregularitats de la «casa-bloc» i de la situació econòmica de l'I. C. A. F. HEM DENUNCIAT CASOS CONCRETIS, I EL POBLE VOL QUE SE LI DIGUI LA VERITAT.

El document de l'actual director de l'I. C. A. F., és la confirmació més formidable de les nostres denúncies. més de mig document és dedicat a l'atac personal, insídies, sobre la nostra actuació, i sobre l'actuació del primer Ple que va tenir l'I. C. A. F. A la resta del document no hi hem sabut trobar ni un sol argument contra els fets denunciats. Nosaltres no farem com ells. Exposarem a la llum del dia la nostra actuació, sense descendir al nivell de l'atac personal insídies, procedint que no demostrem altra cosa que la pròpia impotència, mancada d'arguments sòlids, a l'al·lusió que se'ns fa personalment sobre una acumulació de càrrecs, contestarem, de moment, que, tal com tindrem ocasió de demostrar, era completament justificada i amb ella no perjudicàvem en el més mínim els cabals destinats a l'atur forçós, cosa que no podem dir els que a costa dels pobres obrers sense feina s'han pogut permetre el luxe i la disbaixa. I afegirem, que si vàrem acceptar l'acumulació de dos càrrecs, fou perquè sabem que podíem exercir-los i fer una tasca profitosa per als obrers parats, i per a l'organització econòmica-social catalana; i això ens interessava més que els diners. Si tant ens ha guessin interessat els diners, quan fa diversos mesos ens va ésser sobreseguida la causa que ens seguia l'autoritat militar pels fets d'octubre, hauríem pogut gestionar el retorn als llocs dels quals havíem estat destinats. No ho vàrem fer, perquè, tot i altres mitjans de vida, no volíem aportar ni tan sols administrativament la nostra col·laboració a la disbauxada actuació dels actuals elements de l'I. C. A. F., i, a més, així hem pogut denunciar amb tota llibertat la seva actuació desastrosa en tots conceptes. Als homes que venim del camp idealista del President Macià els diners no ens interessaven; lluitem pels ideals de justícia social i llibertat catalanes. El rastrellisme del diner el deixem per a aquells que, tot i ésser destacats cedistes, i haver cessat en el seu càrrec el gestor Torrents que va nomenar-los, continuen als seus llocs amb la major tranquil·litat.

LA HISTÒRIA DELS «QUATRE MILIONS»

I anem ara a explicar amb la nostra claredat característica la història dels quatre milions de pessetes que, tal com ja anunciàvem ahir, el director de l'I. C. A. F., enlloc de contestar les nostres denúncies concretes, vol llançar com una acusació els homes que vàrem formar el primer Ple, i que, segons l'ex-gestor Torrents, aquestes pessetes s'han estat completament perdudes, sense

haver beneficiat més que unes quantes cases exportadores estrangeres, declaracions que no demostren altra cosa que una ignorància supina d'aquesta qüestió.
 Fela temps que era del domini públic que l'empresa «Unión Industrial Algodonera, S. A.», passava per una situació apurada. Nosaltres podem afegir que aquesta situació datava gairebé del seu origen, com a conseqüència d'una mala administració que nosaltres mateixos havíem denunciat oportunament des d'aquestes mateixes pàgines. Però és que una cosa és l'empresa, i una altra cosa els 5.000 obrers que hi treballaven. Que quedin 5.000 obrers en atur forçós a la vegada, és una cosa massa seriosa perquè el Govern de la Generalitat, i l'Institut contra l'atur Forçós creat per ella, s'ho haguessin mirat passivament i no haguessin cercat solucions per a evitar-ho. Es per això que tant el Govern de la Generalitat, presidit per l'Honorable senyor Lluís Companys, com l'Institut contra l'atur Forçós, presidit per l'Honorable senyor Martí Barrera, fent ús de les facultats que confereix l'article 8 de la Llei creant l'I. C. A. F., que diu: «l'Institut podrà intervenir en tots aquells casos que puguin produir augment d'obres en atur forçós i proposar a les autoritats i organismes competents l'adopció de totes les mesures al seu abast, encaminades a evitar-ho, varen creure convenient estudiar la manera d'evitar que quedessin sense treball 5.000 obrers de diversos pobles de Catalunya».

Si tenim present que l'apartat b) de l'article 4t. de la mateixa llei diu que l'I. C. A. F. podrà actuar i aportar «l'auxili econòmic, prèviament necessàries garanties de l'eficàcia de l'atur, a branques de l'activitat econòmica que es trobin en crisi...», tindrem que amb la més completa legalitat l'I. C. A. F. hauria pogut concedir lliurament la quantitat que hagués volgut, amb tal que l'atur hagués estat eficaç, o sigui que hagués evitat l'atur forçós dels 5.000 obrers i assegurat la continuïtat del treball. Posades les coses com deixem explícit, el conseller de Treball, en nom del Govern de la Generalitat, i com a President de l'I. C. A. F., va fer les gestions necessàries i es va procurar els antecedents per a estudiar la manera d'evitar l'atur a les 12 fàbriques de la «U. I. A. S. A.». Un dictamen del senyor Ferran Boter, detallava la situació de l'empresa — contra el que diu l'actual director de l'I. C. A. F., que pel que es veu encara no està assabentat de l'afar — (no es va consultar el senyor Boter per tal que pogués donar el seu parer sobre els propòsits de l'I. C. A. F., sinó que se li va demanar simplement un dictamen) sobre la situació econòmica de la «U. I. A. S. A.», i la Gerència de la «U. I. A. S. A.», havia palesat que per a normalitzar la seva situació necessitava set milions de pessetes, del contrari hauria de tancar les seves fàbriques, cosa que confirmava el referit dictamen.

Després de llargues gestions que no són del cas detallar, un dels membres del Consell d'Administració de la «U. I. A. S. A.», que posseïa una col·lecció d'antiguitats, de la qual formen part exemplars veritablement notables, va oferir deixar en garantia la col·lecció esmentada, si assolia un ajut econòmic que permetés posar les fàbriques en marxa. Tot seguit es féu la corresponent peritació i van intervenir-hi el membre de la Junta de Museus, senyor Soler i March, i el petit senyor Josep Baradot. Aquests perits varen valorar la col·lecció esmentada en un total aproximadament de 4.200.000 pessetes.

Amb totes les dades esmentades es va reunir el Ple de l'I. C. A. F. Com hem deixat demostrat podia haver lluitat sense cap altra garantia que l'eficàcia de l'atur, la quantitat que hagués volgut amb tal que s'hagués evitat l'atur de les fàbriques. No ho va voler fer així, i no ho va fer així perquè no va voler hipotecar el present de l'I. C. A. F., ja que l'esdevinidor no l'hipotecava, com suposa l'actual director de l'I. C. A. F., que ignora la Llei del Parlament Català que va crear l'organisme que dirigeix (?). L'acord del Ple va ésser: Fer un préstec de tres

milions de pessetes —no de quatre milions—, a la «U. I. A. S. A.», a retornar dins un termini de deu anys, i pagar un interès anual del 5% per cent, i deixar en garantia al Museu d'Art de Catalunya, i a disposició de l'I. C. A. F., la col·lecció d'antiguitats valorada en més de quatre milions de pessetes. Els interessos s'havien de pagar semestralment, i cas de no pagar-los durant dos semestres consecutius l'I. C. A. F. quedava facultat per a vendre la col·lecció. Aquest acord fou pres pel Ple de l'I. C. A. F. amb el vot en contra d'un dels seus membres, precisament un dels representants patronals, senyor Vendrell.

Però és que l'I. C. A. F. va fer encara més. Per a tenir una major garantia de l'eficàcia de l'atur, va acordar nomenar dos interventors, un per a l'inspecció tècnica de les fàbriques, i un altre per a l'inspecció financera de la comptabilitat de l'empresa. El primer havia d'estudiar l'organització tècnica de les fàbriques, proposar les modificacions que considerés convenientes per a obtenir major rendiment, abaratiment del preu de cost, millor organització, i fer un peritatge del valor de la maquinària que existís. El segon havia de controlar la inversió del capital prestat, i la comptabilitat i balanços de l'empresa. Per al càrrec d'interventor tècnic va ésser proposat el que això signa, en virtut dels títols que posseïa de director d'indústries tèxtils, director d'indústries tintoreres, ex-professor de l'Escola Industrial de Barcelona, i ex-cap de la secció tècnica d'una de les cases més importants de maquinària tèxtil de Barcelona, on, precisament havíem portat a terme diverses modificacions i reparacions a fàbriques que després varen ésser de la «U. I. A. S. A.», i per tant, les coneixíem prou a fons, i per haver estudiat a diversos països industrials d'Europa organitzacions semblants. Per al càrrec d'interventor financer va ésser proposat el senyor Francesc Codó i Roc, aleshores conseller de l'Ajuntament de Barcelona. Abans d'acceptar el que això signa, el càrrec d'interventor tècnic va posar una condició, i fou, que no creia que els honoraris corresponents als càrrecs esmentats haguessin d'ésser pagats amb els cabals de l'I. C. A. F., que havien de destinar-se íntegrament a la lluita contra l'atur. Així es va acordar, i totes les despeses d'intervenció, tant tècnica com financera, varen quedar a càrrec de la «U. I. A. S. A.».

Hem deixat descrita la primera part de la nostra actuació en la història dels quatre milions. El càrrec que ens acusen d'haver acumulat, ells no l'han suprimit, i nosaltres hem demostrat la seva necessitat. A més, el Ple ens va nomenar per absoluta unanimitat de patrons obrers i tècnics, i acceptada la nostra condició que no es perjudicàssin els fons destinats als obrers parats, vàrem creure que el podíem acceptar amb tota la plena dignitat, i fer una tasca profitosa.

Que el lector compari a què queden reduïdes les insídies que els cedistes que actualment regelen l'I. C. A. F. ens han llançat, amb el contingut de les nostres denúncies, i veuran la diferència entre la seva manera de procedir a la nostra. Però, tal com ja hem dit, les denúncies eren el començament de l'afar. Demà detallarem com va ésser concedida a la «U. I. A. S. A.», el darrer milió de pessetes. Després exposarem l'actuació de tots, i les greus responsabilitats que, a més de les denúncies, pesen damunt dels actuals dirigents de l'I. C. A. F.

P. GRAU I ROS

(1) Vegeu LA HUMANITAT dels dies 9, 10 i 11, del mes actual.

Vegí's la nostra secció
 ANUNCIS PER PARAULES

664 Sucursals al Canadà i 82 Sucursals a l'Exterior, entre altres:

Londres
 Nova York
 París
 Barcelona
 Havana
 Buenos Aires
 Río Janeiro
 Sao Paulo
 Montevideo
 Lima
 Bogotà
 Panamá
 Caracas
 Belize
 Nassau

com també a

Puerto Rico
 Rep. Dominicana
 Haití
 Martinica
 Guadalupe
 Barbados
 Dominicana
 Jamaica
 St. Kitts
 Trinidad
 Guiana Anglesa
 Costa Rica

The Royal Bank of Canada

CASA CENTRAL: MONTREAL

BALANÇ GENERAL EN 30 DE NOVEMBRE DEL 1935

ACTIU

Efectiu en Caixa, als Bancs i al Banc del Canadà	157.630.043
Valors de l'Estat i Municipis i altres valors	220.498.302
Préstecs a la vista	45.545.537
Altres préstecs	333.290.363
Comptes diversos	21.929.079
Deutors per cartes de crèdit	22.026.376
	800.919.700

PASSIU

Capital, Reserves i romanent de Beneficis	56.609.555
Bitllets del Banc en circulació	32.568.426
Comptes corrents	688.366.512
Comptes diversos	1.348.831
Cartes de crèdit	22.026.376
	800.919.700

Sucursal a BARCELONA: Plaça de Catalunya, 6

H. L. GAGNON Director

A. MUT i C. W. DEWIS Sots-Directors

Compra - Venda - Canvi

HOTEL DE VENTAS

PELA I, 8

Subhastes diàries

Totes les causes justes troben ressò en LA HUMANITAT

LA MUSICA.

Gran Teatre del Liceu: Mercè Capsir i Lauri Volpi, en «La Bohème» — Teatre Stúdiu: Els eminents artistes de l'«Opera Intima», de Londres, a «Audicions Intimes». — Teatre Olympia: Els Ballets Russos de Lió Woizikowsky

No sabem a raó de què ni per quin motiu, Puccini és l'arbitre de la temporada del nostre primer teatre. És pot dir-se que només «Madame Butterfly», «Tosca» i ara «La Bohème» han assolit el ple absolut i a més a més un va-tot d'elecció que, pel bon gust musical que deixa comprendre, fa honor a la nostra «bona societat». Es encara aquesta el darrer baluard de l'òpera curs, del pinyol dolç i del «divo» absurd, tal com si fossim encara en aquell temps que Barcelona acabava a la Rambla i es repartien pinyes per a dir aquells famosos Gayarre. Han passat, però, alguns anys i les coses han donat un tomb un xic remarcable. Potser les tipiques «tànques» han passat ja a la història i els «divos» de cara al públic i les romances sucades amb llàgrimes també. Així només serveix per a recordar-nos un altre temps, en el qual

El Liceu ha trobat, finalment, amb Lauri Volpi, el tenor, el gran tenor que anava cercant enmig de tantes ensopades. La representació es suspen per dues vegades (el racontó i el final del tercer acte) per a reprendre-la amb les corresponents repeticions després de llurs ovacions estruendoses, llargues, interminables. Lauri Volpi i Mercè Capsir han aconseguit el triomf definitiu, memorabile, un xic a la «dernière», però raonable. Durant la resta, ambdós artistes es mantingueren sempre a la més gran alçada. El que no sabem, és perquè resien parats davant del públic en acabar el tercer acte, quan ho sap fins el gat del teatre que «Rodolfo» i «Mimi», tot passejant, desapareixen de l'escena i acaben el duet, ja un xic llunyans, mentre la cortina baixa. L'efecte és diferent i no creiem que amb aquesta innovació els artistes hi guanyin gaire. I nosaltres tampoc.

La senyoreta Amèlia Armouli, féu una «Musette» magnífica, «monissima» i enjogassada, que es féu aplaudir largament i justament després d'«Aida». Molt bé el senyor Manóchini en «Marcello» i Santiago Fodé en «Coline», aplaudit amb molta raó després de la «Viechia Simarra», que digné d'una manera emocionant.

Una cosa meravellosa, que només passa un cop cada vegada i que moltes vegades passa de llarg dels nostres escenaris, fou la presentació dels eminents artistes de la «Intimate Opera», de Londres. «Audicions Intimes» de l'Associació de Música «Da Camera», ha tingut la gentilesa de fer-nos conèixer aquests grans artistes, i ens hem de fer-nos delectar amb un programa d'òperes de «camera» que és un veritable tresor de la música clàssica.

Oïrem en aquesta audició «Thomas and Sally» (El retorn del mariner), òpera pastoral del mestre Thomas A. Arne (1710-1778), obra que fou estrenada l'any 1759 a Dublín, passat després al Covent Garden, de Londres, on també fou representada. Després d'aquesta magnífica producció, aquesta excel·lent companyia ens ofereix «Colin and his Wife», que és un diàleg de la «Historia Cómica» de Don Quixot, música de l'immortal compositor anglès Henry Purcell per primera vegada a Nàpols l'any (1658-1695), i finalment, «Every Maid her own Mistress», que no és altra cosa que una traducció al anglès de «La Serradora» del ricard compositor italià G. B. Pergolesi (1710-1736). Aquesta obra, que fou posada 1753, fou representada un any més tard a París, on s'hi atorgà el dret final. A Barcelona ha estat posada algunes vegades al Palau de la Música Catalana i al Teatre Barcelona, en aquest darrer per una companyia

d'òpera «da camera» que dirigia l'eminent bariton Armand Crabbe.

Aquestes tres magnífiques obres foren interpretades amb una ideal magnificència per la gentilíssima cantant Mabel Ritchie, pel tenor Geoffrey Dunn i pel bariton i director artístic del petit conjunt Frederic Woodhouse. Aquests eminents artistes, que ho són en tots els sentits, mestres en el cant, actors inimitables i veritables orfres, en la qual obra no oblidem ni el més petit detall, feren passar a l'auditori una vetllada inoblidable, durant la qual sostingueren un viu diàleg d'admiraació i entusiasme. No ens atrevim a escollir el mot d'elogi adequat per tal que tots els que trobem, per molt prodigats, no són prou per la valia d'aquests insignes artistes, que per glòria del seu prestigi històric ha presentat a «Audicions Intimes» la nostra Associació de Música «Da Camera».

A part les tres òperes esmentades, el tenor Dunn, interpreta cançons representades de Charles Dibdin, «The Tokens» i «Jack at the Opera», o sigui «Jac, el mariner» i «Jac, a la Gran Òpera» i que fou aplaudidíssim per la seva tasca magnífica, a la qual col·laboraren, igualment que en les anteriors òperes, el pianista Norman Franklin, els violonistes Edward Bocket i Rafael Ferrer, el viola Josep Jullibert i el violoncellista Josep Trotta.

Donarem fi a la present, amb la recensió del debut dels «Ballets Russos», de Lió Woizikowsky, al Teatre Olympia, amb un ple imponent i amb un èxit esclatant.

La companyia de Woizikowsky no és molt nombrosa, és, però, excel·lent, i la seva presentació és quelcom molt notable. En la primera representació foren presents els ballets «Les Sifides», de Chopin; «El Amor Brujo», de Falla; «L'Espectre de la Rosa», de Weber, i les «Dances del Príncep Igor», de Borodine.

En aquesta ballada feren la seva presentació les dansarines Valentina Blinova, Nina Tarakanova, Anna Leonieva, Nina Ralevoka, Helen Polonchina i els dansarins Lió Woizikowsky, André Eglevsky, Igor Ioukewitch i tota la resta de l'elenc en el qual figuren excel·lents artistes.

De les quatre obres posades en programa, l'única que ho ha estat per primera vegada és «El Amor Brujo». Pel que pertoca a la coreografia que Woizikowsky ha posat a la música de Manuel de Falla, direm que res no té a veure amb el veritable ballet del compositor de Granada. La composició coreogràfica no està mal i fou ben executada. Els decorats i vestuari d'Allegri i Karinska, realitzats sobre bocets de Contarova, molt bonics, resultant tot el conjunt un gros èxit.

L'orquestra, a part certes ensopades, marxà discretament, sota la direcció del mestre Alexandre Labinsky. El públic aplaudí amb entusiasme.

CAMIL OLIVERAS

AQUESTA ES LA RAÓ

En dissoldre's a la boca una pastilla de formitrol després vapors de formaldehid que, enviant les vies respiratòries, penetren fins a les parts més recòndites dels bronquis i pulmons i destrueixen els microbis que s'han introduït amb l'aire inspirat. Aquesta és la raó de la gran eficàcia de les pastilles de Formitrol contra el contagi, les angines, els refredats, la grip i tota mena d'infeccions de la boca i de la gola.

PASTILLES de FORMITROL

per a desinfectar la boca i la gola.

Tub gran, ptes. 3'05. Tub de butxaca, d'alumini, ptes. 1'75.

Es ven a totes les farmàcies.

Concessionari: Josep Balari Marco - carrer Ballell, 95 - 97 - Barcelona.



MERCÈ CAPSIR



GIACOMO LAURI VOLPI

els anys no ens pesaven tant i els maldecaps i les obligacions menys encara. En aquell temps ens entusiasmaïem amb la «Viechia Simarra» i amb l'ensucrat «racontó» del primer acte d'aquesta «Bohème» que Lauri Volpi ha reviscolat ara després d'«Aida» i el vist malmetre per tantíssimes mitjanes i encara per moltíssimes més nul·litats.



Els eminents artistes Frederick Woodhouse, Geoffrey Dunn i Mabel Ritchie, de l'«Opera Intima», de Londres, en «Thomas and Sally» (El retorn del mariner), de Thomas A. Arne, representada al Teatre Stúdiu (Audicions Intimes de l'Associació de Música «Da Camera»)

LES COMARQUES.

Els actes de les Esquerres
JAUME MIRAVITLLES A LES COMARQUES TARRAGONINES

Després de la conferència que produí amb tant èxit a l'estatge de la Joventut Federal de Tarragona, a la qual assistiren delegacions de Mora d'Ebre, Tortosà, Gualba, Vespella, Creixell, Pallaresos, Constantí, Albaladeu, Cambrils i moltes altres representacions d'Acció Catalana, Centre Federal, Partit Nacionalista Republicà d'Esquerra, Casa del Poble, etc., Jaume Miravittles pronuncià dues conferències més a Montblanc i Blancafort.

Aquests dos darrers actes foren improvisats convocant al poble per mitjà del prego.

El tinent de la Guàrdia Civil de Montblanc, desconeixedor, potser, del decret aixecant la suspensió de les garanties constitucionals, no autoritzà l'acte malgrat que els seus organitzadors tenien permís de l'autoritat municipal. Després d'un telègram energic dirigit pels companys d'Esquerra al president del Consell de ministres, l'acte fou autoritzat i es celebrà enmig d'un gran entusiasme.

L'endemà, durant el transcurs de la seva conferència, dirigí, donant-li un to més sever, l'actitud d'aquest autoritat del sinistre Dotal que és el tinent de la Guàrdia Civil de Montblanc.

Acte seguit, Miravittles i els seus companys, l'alcalde popular de

Montblanc i altres dirigents d'E. R. de C. es traslladaren a Blancafort, on arribaren a les sis de la tarda. Davant l'anunci de la conferència es suspengueren els balls públics i unanimitat la gentada es dirigí a l'estatge social del poble, on Miravittles, en un magnífic discurs improvisat aixecà l'entusiasme dels assistents, exaltant els fets del 6 d'octubre i la significació gloriosa del President Companys.

Tres actes a Tarragona, tres èxits absoluts, tres afirmacions rotundes del sentiment català i esquerrista que impera a aquestes comarques.

LLEIDA

NOVES JUNTES DIRECTIVES
Lleida, 13. — El Centre Republicà de Mollerussa, després de la reunió general celebrada el passat diumenge, ha elegit la següent Junta Directiva:

President: Antoni Franganilla; vice-president: Francesc Civit; secretari: Francesc Tenies; vice-secretari: Angel Vidal; tresorer: Manuel Bertran; vocals: Pere Llobat, Pere Solsona, Jaume Mata i Enric Escaló.

El Poble de la Sardana també ha elegit la seva nova Junta Directiva:

President: Josep Canal; vice-president: Jaume Jové; secretari: Josep Mallada; vocals: Sanjoan, Pinyol, Vallès, Potau, Monné, Martín i Bolella.

LLINARS DEL VALLES

CONFERENCIA

Al Centre Republicà Federal, diumenge passat, a les tres de la tarda, va donar una interessant conferència pedagògica el professor senyor Joan Forment. Va presidir l'acte el senyor Ramon Prat i va fer la presentació del conferenciant el senyor Josep Serra.

El conferenciant féu història de la tasca de l'ensenyament i de les seves conseqüències i llavors es manifestà l'afecte i l'afecte de l'evolució de la cultura en el segle passat, així com de les activitats que veuen en l'ensenyament popular un perill del seu domini imperialista en descens.

En parlar de la localitat, lamentà que, a pesar de la seva magnitud, només hi hagi un mestre, cosa que satisfà els rics i les dretes incapaces per a fer progressar al país. Fa elogi de la tasca del primer mestre republicà i de la sembra d'escoles feta per Marcell Domingo. També diu que així com aquell que més es destaca és el campanar, als pobles més progressistes el fenomen es dona amb l'escola; propugnà també per la seva unificació.

Féu també una consideració de caire polític i digné que els alarbs que no pogueren envair Espanya quan eren forts, ho han fet després del 6 d'octubre a Astúries perquè els portaren els catòlics governants.

TARRAGONA

INFORMACIO LOCAL

A l'organització Federal s'ha rebut un telegrama del diputat Marian Ruda i Turriú anunciant que es veia impossibilitat de donar l'anunciada conferència el proper diumenge al Teatre Tarragona.

Aquests darrers dies els diaris reaccionaris locals venen donant una ofensiva rabiosa contra el pleiscit de la Cooperativa Elèctrica, per la qual cosa els ciutadans concients han d'anar a votar i fer-hi anar a totes les amistats possibles, ja que tan sols sigui per a fer morir de ràbia a aquesta gent, cal fer-ho.

La casa Violet prossegueix l'èxit de la seva tasca, ja que ha adquirit l'edifici de Ribas que l'Ajuntament tenia comprada per a un grup escolar.

Hom anuncia que aquest grup serà afegit al Grup Saavedra mitjançant la construcció d'un pis damunt la planta de l'edifici del carrer d'Estanislau Figueras.

Venen causant indignació a l'opinió les mentides que propala l'organ de Cassadó i de la Lliga en la seva informació de Barcelona, la qual signa un tal Casas.

Aquest individu parla d'absurdes candidatures de la Fal i altres notícies que més que trames des de Barcelona sembla que siguin trames de St. Bol.

La probable vaga dels treballadors del ram del bastiment, paletes i manobres, ve preocupant profundament la població.

Ahí a la Delegació del Treball tingué lloc una reunió entre patrons i obrers per tal de cercar una solució al conflicte.

Els treballadors ja tenen presentat l'ofici de vaga per al dia 18 d'aquest mes.

Després de la conseqüència de la topada de camions a Albaladeu, ahir fou enterrat Josep Bartolomé, de 58 anys.

CAÇA DE LA SELVA

EL POBLE CONTRA ELS GESTORS RADICALS: CONFERENCIA AJORNADA

Els gestors del nostre municipi volien resoldre l'assumpte del cementiri municipal, però pensaren que la millor manera de treure's responsabilitat seria cridar a una reunió dels ex-alcaldes. Així ho feren; però la cosa segurament insospitada per ells fou que a l'hora de la reunió no varen compareixer els esmentats ex-alcaldes, a excepció del senyor Domènec Bosch, però no estranyaria gaire si diem que el dit senyor pertany o pertanyia al partit radical.

Però és que els senyors gestors radicals podien creure que els homes republicans i els homes nacionalistes catalans, anirien a una reunió convocada per qui no consideren que té els drets d'alcalde?

No els fíeu tan poc favor, senyor Alcalde gestor. Els ex-alcaldes populars de la nostra vila encara tenen una mica de dignitat i respecte al càrrec que ocuparen.

Ha estat ajornada la conferència que el dia 16 del corrent havia de donar a l'Ateneu Cultural el senyor Andreu Nin.

REUS

INFORMACIO LOCAL

L'organ local de la Ceda ja perfila combinacions electorals i diu: «Concretament pel que fa referència a la nostra ciutat, procedim de la presó Model de Barcelona i per a ingressar a l'ergastul gironí, els nostres amics i fervents republicans de Torroella de Montgrí, que suara fora emmenats en Consell de guerra amb motiu dels fets ocorreguts en aquella població el dia 6 d'octubre.

En baixar del tren, emmanillats i custodiats per la Guàrdia civil, se'ls feu pujar en una camioneta que els esperava a l'ora de l'estació, amb la qual foren traslladats fins al nostre ergastul, on els nostres correl·lionaris foren cordialment rebuts per molts dels seus familiars, amics i correl·lionaris.

Per a diumenge vinent, dia 19 de l'actual, a les deu del matí, al Teatre Municipal de la nostra ciutat, tindrà lloc un miting organitzat pel Partit Obrer d'Unitat Nacionalista, en el qual parlaran els coneguts batalladors proletaris Pedrol, Gaiola, Jordi Arquer i Matriu. Hi ha molt d'entusiasme per a assistir a aquest acte.

A primera hora d'aquest matí, prop de Sant Joan de les Abadesses, un automòbil conduït pel seu propietari, Isidre Pladevosa, propietari de l'«Hostal del Sol», ha encalcat un ciclista anomenat Tomàs Calam Espasa, de 27 anys, casat, veí de Joanetes, i li ha produït tan greus ferides que ha quedat mort a l'acte.

El causant de la desgràcia ha estat detingut.

Quan retornava del treball el veí de Llanús, Martí Roqué i Roqué, de 54 anys casat, que conduïa una carreta de ma, a causa de la foscor i en passar pel passa-llis del pont, anomenat «Pujolet», va tenir la desgràcia de caure el i carreta al fons de la riera. En persona-se els seus familiars al lloc de la desgràcia, el Roqué havia deixat d'existir.

Treze obrers que treballaven en la construcció de la carretera de l'ermata de Sant Grau, de Tossa de Mar, a l'enllaç amb la de Sant Felip de Guixols, han abandonat el treball com a protesta per haver-se admes dos obrers especialitzats en l'arranjament de talussos. No s'han registrat violències ni actes de sabotatge. Les autoritats intervenen per a arranjat la vaga.

A la casa del camp «Tibana» del terme municipal de Caça de la Selva, Joan Tibau va agredir al treballador Josep Comes Guisó, per qüestions de negoci.

En el quilòmetre 2 de la carretera de Les Funes a Olot, el veí d'Argelaguer, Martí Ayús Espigollet, que muntava una bicicleta, va tenir la desgràcia de caure daltabaix d'un pont d'uns cinc metres d'alçada i es causà diverses ferides qualificades de pronòstic greu.

En el quilòmetre 5 de la carretera de Les Funes a Olot, terme municipal de la Canya, un passatger d'un autobús d'ignorada matrícula per tal fer bromar amb uns noies que circulaven per la carretera, va treure el braç i tocà la cara d'elles, anomenada Emilia Galles, i ho va fer amb tan poca fortuna que la va llançar contra la cuneta i es produí una ferida gravíssima al cap. L'autobús es féu escapolí.

VIC

NOTES DIVERSES

A la fi, i després de 15 mesos de clausura, ha estat autoritzat per obrir novament el Centre d'Esquerra de la nostra ciutat. La notícia ha estat rebuda, per part dels esquerres, amb molta alegria.

Per tal de començar la nova actuació, la Junta d'Esquerra convocà una assemblea general extraordinària el passat dimarts a les nou de la nit, al cinema Sport.

Regna general entusiasme entre els elements d'esquerra per haver-se anunciat les eleccions generals per al dia 16 de febrer. Ja han començat els treballs pre-electorals.

Els esposos Quatrecentas-Mas, propietaris del Cafè Vic, han vist augmentada la seva llar amb el naixement d'un formós infant, primer fruit del seu matrimoni. Amb aquest motiu ens plau ratificar als esmentats esposos l'efecte de la nostra consideració i els desitgem moltes felicitats.

VILANOVA DE VILAMAJOR

Es molt probable que, amb motiu de l'anada del propagandista d'esquerra Jaume Miravittles a Sant Celoni, el diumenge, a la nit, doni una conferència aquí, després de donar una altra a la dita vila a la tarda. Sembla que la nit anterior en donarà una altra a Paret, car entre els granollerins d'esquerra ja se n'ha parlat.

GIRONA

Gràcies a les gestions portades a cap pels diputats d'Esquerra per a aquesta circumscripció, ahir a la tarda, a dos quarts de sis, arribaren a la nostra ciutat, procedents de la presó Model de Barcelona i per a ingressar a l'ergastul gironí, els nostres amics i fervents republicans de Torroella de Montgrí, que suara fora emmenats en Consell de guerra amb motiu dels fets ocorreguts en aquella població el dia 6 d'octubre.

En baixar del tren, emmanillats i custodiats per la Guàrdia civil, se'ls feu pujar en una camioneta que els esperava a l'ora de l'estació, amb la qual foren traslladats fins al nostre ergastul, on els nostres correl·lionaris foren cordialment rebuts per molts dels seus familiars, amics i correl·lionaris.

Per a diumenge vinent, dia 19 de l'actual, a les deu del matí, al Teatre Municipal de la nostra ciutat, tindrà lloc un miting organitzat pel Partit Obrer d'Unitat Nacionalista, en el qual parlaran els coneguts batalladors proletaris Pedrol, Gaiola, Jordi Arquer i Matriu. Hi ha molt d'entusiasme per a assistir a aquest acte.

A primera hora d'aquest matí, prop de Sant Joan de les Abadesses, un automòbil conduït pel seu propietari, Isidre Pladevosa, propietari de l'«Hostal del Sol», ha encalcat un ciclista anomenat Tomàs Calam Espasa, de 27 anys, casat, veí de Joanetes, i li ha produït tan greus ferides que ha quedat mort a l'acte.

El causant de la desgràcia ha estat detingut.

Quan retornava del treball el veí de Llanús, Martí Roqué i Roqué, de 54 anys casat, que conduïa una carreta de ma, a causa de la foscor i en passar pel passa-llis del pont, anomenat «Pujolet», va tenir la desgràcia de caure el i carreta al fons de la riera. En persona-se els seus familiars al lloc de la desgràcia, el Roqué havia deixat d'existir.

Treze obrers que treballaven en la construcció de la carretera de l'ermata de Sant Grau, de Tossa de Mar, a l'enllaç amb la de Sant Felip de Guixols, han abandonat el treball com a protesta per haver-se admes dos obrers especialitzats en l'arranjament de talussos. No s'han registrat violències ni actes de sabotatge. Les autoritats intervenen per a arranjat la vaga.

A la casa del camp «Tibana» del terme municipal de Caça de la Selva, Joan Tibau va agredir al treballador Josep Comes Guisó, per qüestions de negoci.

En el quilòmetre 2 de la carretera de Les Funes a Olot, el veí d'Argelaguer, Martí Ayús Espigollet, que muntava una bicicleta, va tenir la desgràcia de caure daltabaix d'un pont d'uns cinc metres d'alçada i es causà diverses ferides qualificades de pronòstic greu.

En el quilòmetre 5 de la carretera de Les Funes a Olot, terme municipal de la Canya, un passatger d'un autobús d'ignorada matrícula per tal fer bromar amb uns noies que circulaven per la carretera, va treure el braç i tocà la cara d'elles, anomenada Emilia Galles, i ho va fer amb tan poca fortuna que la va llançar contra la cuneta i es produí una ferida gravíssima al cap. L'autobús es féu escapolí.

SANT HIPOLIT DE VOLTREGA

INFORMACIO DIVERSA

Per segona vegada i sota la direcció del conegut actor local senyor Dionisi Vilalta, la companyia del Teatre Català, posà en escena el drama «La monja enterrada en vida».

Els actors foren molt aplaudits pel nombros públic que emplenava el local.

Aquest drama fou el que l'Ajuntament gestor volia prohibir perquè, segons ell, és immoral. (Una altra planxa gestora!)

Ens asseguruem que el dia 19 d'aquest mes, la mateixa companyia posarà a escena «Els visionaris».

L'Ateneu Obrer Cultural, organitzat per a les passades festes diverses sessions de ballables a càrrec de la notable orquestra «Els folies», els quals balls es veieren molt concorreguts.

La comissió organitzadora elegida per la Federació de Sindicats Agrícoles de la comarca d'Ausona es com segueix:

President: Pere Puig, membre del Consell Directiu de la Unió de Rabassalers; secretari: Pere Zuhiga, vocal de la secció social de l'entitat; vocals: un representant dels sindicats de Vic, Roda i Hostalets de Balanya.

Es porten a cap actives gestions sobre l'obertura del Casal d'Esquerra «Ressorgiment».

El notable porter del Voltregà Futbol, ha ingressat temporalment a Torrelló F. C.

TUBIFEX.—Aliment viu per a peixos, servit a domicili. Tel. 5347

ALCOVER

INFORMACIO LOCAL

El passat dimecres, dia 8, tingué lloc al local del Sindicat Agrícola, una reunió general per tal de fer la fusió de la Unió de Rabassalers, domiciliats a dita entitat, amb l'esmentat Sindicat Agrícola.

La proposició fou acceptada per unanimitat, per la qual cosa es procedí al nomenament de la nova Junta Central, per tal de facilitar la tasca de la nova agrupació i foren elegits: President, Joan Bosc; Secretari, Salvador Gum; Tresorer, Antoni Sans; Comptador, Martí Llobat; Vocals: Ramon Ferré Tell, Ramon Font, Isidre Tous, Joan Garcia i Francesc Gomis.

Felicitom una ben entesa ambdues entitats, ja que no dubtem que ha d'ésser en benefici de tots.

Acte seguit quedà convocada reunió general per a avui, dimecres, dia 15, per tal d'orientar als socis i donar compte dels treballs que es faran.

Ja teniu diari de la nit: ULTIMA HORA

Català, el diari de la nit. ULTIMA HORA

La guerra d'Etiopia a Europa

Guarnicions italianes s'han sublevat i més de 10 mil homes han desertat

Es dona com a segur que no hi haurà embargament de petroli

Malgrat tots els desmentiments, es dona com a segur que hi ha noves propostes de solució --- Sembla que el Govern anglès ha donat instruccions a Sir Eden perquè no impulsés el Consell de la Societat de Nacions a aplicar noves sancions

UN CREDIT DE MES DE SIS-CENTS MILIONS DE LIRAS PER A LA GUERRA

Roma, 14. — El Govern italià ha publicat un decret pel qual es destina un crèdit extraordinari de 640 milions de liras que s'invertiran per a sufragar les despeses que ocasioni la guerra contra Abissínia.

Dita quantitat es descompon com segueix: 500 milions de liras per al ministeri de la Guerra, 75 milions per a la Marina i 65 per al ministeri de l'Interior, que invertirà aquesta suma als socors a les famílies necessitades dels combatents.

LES PLUGES FAN DIFICIL LA SITUACIO DELS ITALIANS

Addis Abeba, 14. — Als cercles militars etiòpics es declara que, en vista dels informes que reben d'ambdós fronts, la situació dels italians és cada dia més difícil, i afegeixen que les pluges fan gairebé impossible la retirada de les forces italianes del front Nord, així com també els moviments de tropes en gran escala.

S'afegeix que els italians es troben en posicions que compten amb bones defenses i metralladores i que els etiòpics no efectuaran més atacs a aquestes posicions, en grans masses, amb objecte d'evitar pèrdues innecessàries.

Als cercles militars s'espera que més aviat o més tard, les tropes que ocupen aquelles posicions es veuran obligades a rendir-se, ja que la manca de reforços i queviures, així com la possibilitat d'una retirada ordenada, són factors molt importants.

Els camins i carreteres construïts pels italians, segons es diu als esmentats cercles etiòpics, no són actualment més que uns formidables camps de fang, on pràcticament és impossible la circulació de vehicles.

LES DIFICULTATS QUE TROBARAN ELS ITALIANS PER A ARRIBAR A ADDIS ABABA DEL SUD

Addis Abeba, 14. — Les últimes notícies rebudes del front Sud informen que els italians es preparen febrilment per al seu avanç a través de la província de Bale, una vegada evacuat, com ho ha estat, l'Ogaden.

Amb relació a dita informació, als cercles militars etiòpics es declara que la distància a vista d'ocell, des de la base italiana de Dolo fins a aquesta capital, és d'unes 400 milles, de les quals, les primeres cent són de desert i territoris on abunden les febres. A més, existeix una cadena de muntanyes en les quals es troben 150.000 soldats etiòpics, perfectament armats.

Entre els militars estrangers existeixen també dubtes arran de l'èxit dels italians a vèncer tots aquests obstacles i assenyalar, a més, els continuats atacs que el Ras Desta efectua contra els italians a les immediacions de Dolo.

En els darrers dies, que ha deixat de ploure, l'aviació italiana ha desplegat una gran activitat als dos fronts; però, a part d'això, no s'han registrat grans accions, si s'exceptua la continuada lluita que existeix a les immediacions de Makallé i Aksum.

LA CIUTAT DE SAKOTA DESTRUÏDA PER L'AVIACIO

Addis Abeba, 14. — Notícies del front Nord informen que la ciutat de Sakota, situada a 60 milles al Sud-oest de Makallé, ha estat destruïda gairebé diàri per part de l'aviació italiana. De la ciutat de Sakota solament resten les ruïnes.

L'aviació italiana ha llançat bombes incendiàries, i es declara que s'ha comprovat que deixaren caure tres grans bombes de gas, que causaren víctimes a la població civil. Dues persones han quedat cegues i moltes altres sofrien greus cremades.

L'església de la Verge, fou destruïda per moments després d'haver estat desallotjada per la població, que s'havia reunit al temple, esperant el bombardeig. La informació diu que deu individus quedaren destruïts i uns altres vuit més greument ferits.

EL COMUNICAT ITALIA DEL SECTOR NORD

Roma, 14. — Les baixes etiòpiques en els combats lluitats durant les últimes quaranta-vuit hores a la regió del Tembién, s'elevaren a més d'un centenar de morts i altres tants de ferits. Els italians han fet també molts presoners.

Tots aquests combats, s'han caracteritzat per la seva extraordinària violència. Els italians han atacat amb foc de metralladora, artilleria i bombardeigs aeris. Després de quaranta-vuit hores de lluita, els italians han aconseguit desplaçar els etiòpics de diverses posicions estratègiques de les muntanyes, la possessió dels quals és semblava segura.

S'afirma també que una d'aquestes topades es lliurà en sorprendre una patrulla italiana una llarga caravana etiòpica i Sud-oest de Makallé. Els italians s'apoderaren de diversos milers de sacs d'arròs i civada.

ELS SOLDATS ITALIANS ES SUBLEVEN EN PLENA METROPOLI

Londres, 14. — Malgrat els enèrgics desmentiments fets a Roma en les informacions sobre l'ocorregut al Tirol Meridional, l'Evening Standard publica un article del seu corresponent especial a Innsbruck, en el qual diu que aquesta cada dia el nombre dels que fugen per a sublevar-se al servei militar a Etiòpia.

Després que començà la guerra a l'Àfrica Oriental més de deu mil desertors del

Tirol Meridional s'han passat a les organitzacions de socors.

Parlan del desmentiment oposat per Itàlia, el corresponent relata una entrevista amb una personalitat encarregada d'actuar per evicar noves difamacions. Les declaracions d'aquesta personalitat — diu — confirmen les notícies publicades fins ara. L'incident es produí a la caserna de Meran la nit anterior a la marxa. Els soldats es negaren a obeir els seus oficials i destruïren la major part del material de la caserna.

Després de la repressió de la revolta, quedaren detinguts tres soldats, la sort dels quals s'ignora. Els altres, després de desarmats, foren conduïts al tren, sense fusells ni municions.

UNA CRIDA DELS ITALIANS EMIGRATS, A FAVOR DELS PERSEGUITS PEL FEIXISME A ITALIA

Paris, 14. — L'aliança antifeixista integrada per italians emigrats del seu país ha publicat la següent crida:

«La guerra desencadenada pel feixisme a Itàlia planteja a l'opinió mundial una sèrie de problemes. Els més tràgicament urgents són els engendrats pel fet de la nova ona de terror desencadenada contra la població que, no solament no s'adhereix a la follia política guerrera, si no que reacciona contra ella. Els efectes d'aquesta política són oposició cada vegada més nombrosa a aquesta guerra que, no solament amenaça la independència nacional d'un altre país, sinó que afecta la pau del món i porta el mateix poble italià a la ruïna més completa.»

«Davant les innombrables manifestacions de descontentament de les masses populars que exigeixen el cessament immediat d'hostilitats, el Govern feixista cerca la forma de mantenir-se atacant despietadament els enemics de la guerra i les presons s'emplen de ciutadans que gosen manifestar la seva oposició a la guerra. Els efectes d'aquesta política són, per exemple, amb prou feines una simple paraula de desaprovació dels bombardejos dels hospitals de la Creu Roja i de les poblacions civils per a sofriir els rigors de la reacció i de la persecució feixista.»

«La secció italiana del Socors Roig fa una crida a l'opinió mundial perquè no pot respondre a la de tots els presoners i de tots els deportats que demanen el seu alliberament. Els seus fills, les seves dones i els seus fills, ni disposa dels suficients mitjans per a ajudar les víctimes innocents de la guerra: els fills dels soldats i dels obrers caiguts a l'Àfrica.»

«L'opinió mundial, les organitzacions obreres, pacifistes i culturals, els homes de cor, en una paraula, tots els amics de la pau i de la llibertat comprendran la importància i el contingut ideal de la solidaritat mundial envers el poble italià i sobretot envers els que a Itàlia, resistint a la guerra, són víctimes de les persecucions despietades dels autors de la guerra.»

Les sancions

EDEN NO FARA NOVES PROPOSTES D'EMBARGAMENT

Roma, 14. — Els cercles polítics ben informats asseguren que en el Consell de Ministres que es celebra a París, els italians es donaran instruccions concretes al senyor Eden per tal que no faci a Ginebra propostes que puguin empitjorar les sancions contra Itàlia.

ELS CONTINGUTS QUE HAVIA DE PORTAR UNA NOVA PROPOSTA

Ginebra, 14. — En aquesta ciutat no es sap res de suposades propostes fetes a Bèlgica per a enviar una Comissió d'enquesta a Abissínia amb la missió d'estudiar la qüestió d'un mandat de la S. de N.

Hom remarca que, a menys que el senyor Mussolini estigui disposat a rebre amb moltes seves pretensions, no es mostrarà satisfet pel pla d'un mandat de la S. de N. que no donaria a Itàlia una gran part del control, i no es creu de cap manera que el Negus i els membres de la S. de N. acceptin aquest aranjament.

Es fa observar ací que tot mandat de la S. de N. s'ha de basar en dos punts: primer, igualtat completa en el mandat per a totes les potències, amb cap avantatge especial per a Itàlia o per un altre país; segon, les tropes italianes han d'evacuar el territori abissini.

Anglaterra té a Egipte uns quaranta mil soldats

El Caire, 14. — Hom creu que les tropes angleses actualment a Egipte sense comptar les tripulacions dels vaixells de guerra, s'elevaren al nombre de 40.000.

Continuant arriben al port d'Alexandria grans quantitats de material de guerra, com són fusells, tancs, filats espinosos, etc.

La vigilància a la frontera Occidental d'Egipte és molt rigorosa.

El bombardeig de la Creu Roja

EGIPTO ORDENA UNA NOVA ENQUESTA PER A COMPROVAR LA NOTA ITALIANA

El Caire, 14. — Davant la negativa oficial italiana que els seus avions haguessin bombardejat l'hospital de la Creu Roja egípcia establert a Dagaib, el Govern de El Caire ha pres l'acord d'ordenar al seu consell general a Addis Abeba que efectui una nova i minuciosa enquesta relativa a aquell bombardeig. En el cas que es comprovés que existí el bombardeig contra l'ambulància egípcia el Govern egípciu cursarà al de Roma una enèrgica nota de protesta.

NO ES CERT QUE ELS ETIOPIS UTILITZIN LA CREU ROJA

Addis Abeba, 14. — La Creu Roja Internacional, per mitjà del seu representant a Harar doctor Ferron, desment rotundament les informacions d'origen italià d'origen segons les quals els etiòpics abusien de les emblemes de la institució i adueix les havien col·locat al dipòsit de municions de la població de Harar.

El doctor Ferron, protesta enèrgicament davant aquestes alegacions i afegeix que fins ara no ha hagut de fer a les autoritats etiòpiques el més petit advertiment ni disposar particular perquè la Creu Roja únicament la col·loquen als hospitals.

L'ACORD ENTRE FRANÇA I ANGLATERRA SOBRE LA MEDITERRANEA

Londres, 14. — El «Daily Telegraph» publica una important informació segons la qual els Estats Majors de la Gran Bretanya i França han arribat a un acord prop de les mesures que han de prendre en el cas que la flota anglesa sigui atacada a la Mediterrània. Aquestes mesures són, entre altres: I. Que la Gran Bretanya disposi lliurement de les bases navals i de les drassanes de França; II. Que el ministre de la guerra francès cridi a files les dues darreres lleis; i III. Que les forces d'observació de l'Aviació de França es puguin a la disposició del ministeri anglès de l'Aire.

EL NAUFRAGI DE L'«IOWA» EN EL QUAL HAN MORT TRENTA-CINC PERSONES

Es tem s'hagin perdut altres vaixells

Nova York, 14. — Es coneixen detalls del naufragi del vaixell de càrrega «Iowa», a la costa del Pacífic. El vaixell fou llançat contra els esculls i es destruïa a la desembocadura del riu Columbia. El guardacostes «Astoria» presència la catàstrofe sense poder prestar ajut al «Iowa».

Els tripulants del primer presenciar, com la mar anava arrencant, rosos al vaixell. Al cap de dues hores havien desaparegut fins els pals i tot socors era impossible a causa de l'esta, de la mar.

Es tem que els vaixells que falten hagin naufragat també a conseqüència del cicló.

Les despeses militars de la U. R. S. S.

Moscou, 14. — A l'última sessió celebrada pel Comitè central executiu, un «mandant» de l'Exèrcit roig de la Rússia Blanca ha fet constar que el pressupost militar per al 1935 havia estat previst en 6.000 milions de rubles, mentre que les despeses militars han estat de 8.000 milions. Uns altres 14.000 milions seran despeses el 1936.

Aquesta xifra, que encara no és oficial, fa pensar en un augment de les despeses militars fins a un total de 14.000 milions de rubles.

EL PARLAMENT FRANCES HA RECOMENÇAT LES SESSIONS

FERDINAND BOUSSON, PRESIDENT DE LA CAMBRA DE DIPUTATS

Paris, 14. — La Cambra Francesa ha reprès les seves sessions a dos quarts de quatre de la tarda.

S'ha procedit a l'elecció de la nova Mesa. A les set de la tarda, ha estat reelegit el senyor Ferdinand Bousson, per 319 vots, sobre 417 votants. Han estat elegits també dos vicepresidents: Tron Delbois i Morelle; De Chamard; Braque; Soudier, i Henri Paté.

Paris, 14. — El Senat ha reprès aquesta tarda les seves sessions amb gran afluència de senadors. Tots els elegits en les darreres eleccions estan presents en els seus respectius escons, i s'ha notat que l'únic senador comunista, Marcel Cachin, ha elegit el seu seient a la darrera taula de l'extrem esquerra.

Paris, 14. — El Senat ha reprès aquesta tarda les seves sessions amb gran afluència de senadors. Tots els elegits en les darreres eleccions estan presents en els seus respectius escons, i s'ha notat que l'únic senador comunista, Marcel Cachin, ha elegit el seu seient a la darrera taula de l'extrem esquerra.

BALANÇOS

Lloga màquina per a calcular, sumar de tots els models; Mòduls a mà obertes completament automàtiques Demanen detalls a

A. Pi i Margall 11 MADRID

V. GUILLAMET

Rd. Universitat 31 BARCELONA

Preparant l'execució d'Hauptmann

VOLIEN QUE FOS UN ACTE PUBLIC A 25 DOLARS L'ENTRADA

Trenton, 14. — A la presó de Trenton han començat els treballs preliminars de la pròxima execució de Hauptmann i s'han instal·lat gran nombre de línies telefòniques i telegràfiques que empraran els innombrables periodistes que hauran de transmetre al món els més minuts dels de la mort de l'autor del segrestament i mort del fill de Lindbergh.

Unió Club ha vist refusada la seva proposta de que l'execució fos un espectacle públic a 25 dolars l'entrada. Aquesta societat alegava que aquest espectacle hauria constituït una lliça per als delinqüents.

La llei de l'Estat de Nova Jersey estableix que el nombre de testimonis a les execucions s'elevaren a un màxim de 18 persones, 12 de les quals el jurat encarregat de constatar la mort del sentenciats. Amb tot, creu que en aquesta ocasió seran admesos 30 persones: 12 jurats, 18 periodistes i 12 ajudants del botxí Elliott. A la «Cámara dels morters» no hi cabria ningú més. Seran exclosos rigorosament les dones i els periodistes seran elegits entre els principals Agències i diaris locals.

LA DARRERA TEMPTATIVA PER A SALVAR EL CONDEMNAT

Trenton (Nova Jersey), 14. — L'advocat de B. Richard Hauptmann ha portat a cap la darrera i desesperada temptativa per a tractar d'evitar que el seu client prengui seient a la cadira elèctrica.

El defensor de Hauptmann ha redactat la petició per al cap de curs, que serà sotmesa al Tribunal Federal del districte.

En la petició de l'advocat de Hauptmann s'al·lega que durant el procés foren violats els drets constitucionals de Hauptmann.

La situació de Cuba

DIUEN QUE EL NOU PRESIDENT GÓMEZ NO HA GUANYAT MASSA VOT

L'Havana, 14. Oficialment s'anuncia que el nou President de Cuba Sr. Gómez entrarà en funcions el dia 28 de maig.

En els cercles menocalistes augmenta el descontent i es continua afirmant que la votació fou falsa.

En altres cercles, sense negar puresa a l'elecció, es considera que la victòria de Gómez no fou ni de molt menys tan copiosa com s'anuncia, amb sembla demostrat el fet que encara no hagin estat publicats els resultats definitius.

ELS MENOCALISTES PRESENTEN UNA DENUNCIA

L'Havana, 14. Els menocalistes han presentat una denúncia oficial per irregularitat comesa durant les eleccions i demanen que aquestes es celebrin novament a les províncies de Pinar del Río i Camagüey.

ORDRE DE DETENECIO CONTRA GRAU SAN MARTIN

L'Havana, 14. — El Tribunal d'Urgència ha llançat una ordre de detenció contra l'ex-president de Cuba senyor Grau Sanmartín contra altres personalitats acusades de realitzar propaganda subversiva.

Grau Sanmartín es troba a Miami (Florida).

RESULTATS ELECTORALS

L'Havana, 14. — S'han publicat xifres electorals no definitives referents a 2.113 districtes, en les quals la votació a favor de Miquel Martí Gómez dona 237.700 vots, mentre que Menocal n'obté 189.303.

En fer-se públiques aquestes dades, es formà una manifestació de partidaris de Gómez, els quals s'estacionaren davant el domicili d'aquest acompanyats de diverses bandes de música.

EL POBLE DE CUBA S'HAU-RIA DE LLUIRAR DE BATISTA DIU GRAU SAN MARTIN

Miami (Estat de Florida), 14. — L'ex-president de Cuba, senyor Grau San Martín, en tenir notícies que el Govern de L'Havana havia ordenat la seva detenció, ha pres la cosa a broma. Després ha fet unes exaltades declaracions en relació amb l'actual situació de Cuba.

Referint-se a l'elecció per a la presidència de Miquel Martí Gómez, ha dit que el poble cubà ha elegit un nou noi per a ésser manejat pel coronel Batista.

Grau San Martín ha afirmat que les eleccions han estat una farsa i que el poble de Cuba es veurà obligat a lluitar contra l'Exèrcit fins que aquest li retorni la llibertat política que desitja.

Grau San Martín pronosticà una nova revolució més sangant que totes les que han tingut lloc fins ara i acabà dient que encara que els 14.000 homes de l'Exèrcit de Batista formen el més potent que hagi tingut l'illa, quan el poble s'aixequi els braços no es deturà en la seva acció encara que les víctimes siguin molt nombroses.

ELS DARRERS VESTIGIS DELS PLANS DE ROOSEVELT

Washington, 14. — El Tribunal Suprem Federal ha decidit que els impostos sobre la preparació de productes, l'exportació dels quals s'efectuï en virtut de la llei agrària, declarada recentment inconstitucional, han d'ésser restituits. L'import d'aquests impostos cobrats puja a 200 milions de dolars.

El veredict del Tribunal Suprem sobre els impostos de procediments industrials, podria costar al poble 1.200 milions de dolars. Aquesta quantitat representa el total dels impostos sobre procediments industrials de la llei de reajustament agrícola que s'han pagat o bé s'han de pagar.

El Govern ja ha rebut i després 1.000 milions de dolars, mentre que altres 250 milions estan retinguts pels Tribunaals de la nació, pendents de reducció.

En últim terme, és possible que els consumidors, que ja han pagat aquesta gran quantitat en els preus més elevats de les mercaderies comprades, es vegin obligats a pagar-les novament en forma d'impostos, ja que el Govern haurà de recuperar així el perdut, com a conseqüència del veredict del Tribunal.

Com ja es sap, el Tribunal Suprem ha fallat a favor de la petició per a recobrar els 200 milions de dolars retinguts pels Tribunaals, la qual cosa entorbeix la possibilitat que els consumidors pagats anteriorment, en teoria, els consumidors estarien autoritzats a recobrar les quantitats pagades als venedors al detall, no obstant, el consumidor està mancat de comprovants del que ha pagat, per la qual cosa en realitat no podria obtenir res.

En aquest veredict no anava inclosa l'esmena de la llei de Reajustament Agrícola aprovada a l'últim Congrés, per la qual cosa es preme que els contribuents de l'impost de procediments industrials han de demostrar que els impostos no han estat pagats pels consumidors, és possible, per tant, que aquesta qüestió hagi d'ésser determinada en l'esdevinir, i fins aleshores no es pot saber amb certesa que passarà amb els 1.000 milions de dolars.

LA CONFERENCIA NAVAL CAP AL FRACAS DEFINITIU

Londres, 14. — Segons notícies de font responsable circulades aquest matí, la delegació japonesa a la Conferència Naval ha decidit abandonar aquesta.

S'afegeix que no es sap encara amb seguretat si els japonesos deixaran observadors a la Conferència.

Es creu saber que la Delegació del Japó comunicaria a la Conferència la seva resolució d'abandonar aquesta en el curs de la pròxima sessió plenària.

Finalment, es diu que els japonesos ahir es posaren en comunicació amb la Delegació britànica, a la qual comunicaren l'ur intent d'abandonar la Conferència.

Durant el matí d'avui, la decisió nipona fou objecte d'actives converses entre els delegats britànics i nord-americans, els quals examinaran la situació que es crearà a la Conferència Naval en el cas que els japonesos abandonin aquella.

UN AGREGAT NAVAL SOVIETIC A LONDRES

Londres, 14. — Als cercles de la Conferència Naval s'ha rebut aquesta tarda la notícia que ha sortit ja de Moscou l'agregat naval dels soviets prop del Govern britànic. La notícia ha provocat comentaris per a tots els gustos entre els diversos delegats.

ELS DELEGATS JAPONESOS ES RETIREN DE LA CONFERENCIA

Londres, 14. — Els delegats del Japó a la Conferència Naval han comunicat oficialment a les altres delegacions que es retiren de la Conferència.

CARROS D'ASSALT PER A LA POLICIA

La policia de Barcelona disposa ja de nou tancs blindats. No deurà faltar la presència d'alguna d'aquestes unitats en els grans actes de concentració de les esquerres. — Una foto del nou equip de material (Foto. Centelles)

J. M. FRANCÉS

Noves complicacions a l'Extrem Orient

Canton, 14. — Durant el dia d'ahir s'originaren topades entre grups d'estudiants d'idees polítiques contràries i resultaren nombrosos ferits, quatre dels quals estan gravissims.

Davant l'aspecte que prenen les lluites entre escolars, i per tal d'evitar la possibilitat que prengueren part en la lluita altres elements, les autoritats declararen l'estat de setge. Sortiren al carrer les tropes i ocuparen els punts estratègics.

LA NIT ES PERILLOSA PER ALS ESTRANGERS A CANTON

Canton, 14. — Els consols estrangers s'han adreçat a llurs nacionals indicant-los la conveniència que evitin abandonar els territoris de les concessions franceses i britànica a partir de les vuit de la nit per tal d'allunyar la possibilitat que es promoguin incidents amb la població indígena.

Les autoritats militars que controlen la situació després de declarar l'estat de guerra, han prohibit tota mena de reunions de caràcter polític.

El rector i el degà de la Universitat Sun-Yat-Sen han presentat la dimissió en vista que no conseguen ser rebuts pels estudiants, l'excitació dels quals és extraordinària i es relaciona amb els propòsits imperialistes de Xina i el Japó.

EL JAPÓ PROTESTA DE LES MANIFESTACIONS

Canton, 14. — El consol general del Japó ha protestat enèrgicament davant les autoritats xineses per les manifestacions antijaponeses a què s'han lliurat els estudiants.

Han quedat tancades totes les escoles i centres d'estudi de Canton, els edificis dels quals es troben vigilats de prop per les tropes.

UN NOU INCIDENT XINO-JAPONES

Shanghai, 14. — S'ha produït un nou incident xino-japonès al port de Cing Wang tao. La policia del port no va permetre el desembarcament de dos japonesos d'un vaixell per sospitar que realitzaven contraban.

La tripulació del vaixell sortí en defensa dels seus compatriotes i s'entaulà una lluita amb la policia xinesa i es dispararen diversos trets a conseqüència dels quals resultaren dos japonesos morts i vuit de ferits.

EL GOVERN JAPONES DEMANDA LA LLIBERTAT DELS DOS AVIADORS

Toquio, 14. — El senyor Hirota ha notificat en una entrevista que ha tingut amb l'ambaixador soviètic, senyor Yureneff, que la seva protesta sobre les preteses temptatives d'espionatge d'un militar nipó, el qual fou detingut per les autoritats soviètiques al Nord de Vladivostok, no tenen cap fonament, puix que l'avió que portava a bord a dos oficials, als quals han detingut les autoritats soviètiques, s'havia extraviat i es va veure obligat a efectuar un aterratge forçat. Per tant, el Japó sol·licita la llibertat dels dos oficials detinguts.

El senyor Yureneff prometé al ministre japonès que recolliria, davant del seu Govern, aquesta petició, i li digué, amb tot, que primerament cal esperar la decisió de Moscou a aquest respecte.

ELS PREPARATIS A LA MANXURIA I A LA MONGOLIA EXTERIOR

ESPORTS

PAULI UZCUDUN CONTINUA A NOVA YORK

San Sebastian, 14. — Davant les notícies contradictòries que han vingut circulant, aquestes darreres dies en relació del arribada de Pauli Uzcudun, de qual s'han arribat a fer declaracions ja de retorn a Europa, un redactor de l'Agència Cosmos s'ha posat en comunicació amb els familiars del famós boxador els quals ens han manifestat que, en realitat, Pauli segueix encara a Nova York.

Ens han atorgat que Uzcudun es proposava embarcar cap a L'Havre el 21 o el 22 de desembre, però a última hora va desistir de fer el viatge i envià un cablegrama al seu manager, Sr. Just Oyarzabal, en el qual li comunicava que es veia obligat a ajornar la seva sortida dels Estats Units i que oportunament comunicaria la data d'arribada.

També hem pogut comprovar que són completament imaginàries les informacions que referent a Pauli han publicat alguns diaris europeus, puix que el famós pugilista no ha dit a ningú que pensi dedicar-se a cercar un seu successor, i si ha manifestat categoricament que es proposa descansar de les dures lluites del ring, per la qual cosa no és de creure que vagi a enfundar-se en la recerca i direcció del segon esbra dels Pireneus.

El redactor de l'Agència Cosmos ha realitzat aquesta enquesta ha pogut saber que més d'un amateur de la boxa ha suggerit en reiterades ocasions a Pauli Uzcudun la conveniència que aprofités les seves experiències pugilístiques per a cercar a les muntanyes d'Escocia un home ben dotat per al pugilisme. Ara bé, aquestes suggerències s'han vingut fent a Pauli durant molt de temps.

Precisament, i comentant aquestes anècdotes dels aficionats gulsoscosos, un brillant cronista esportiu donostiarra ha escrit molt encertadament, que resultaria molt curiós que ens ens que Jack Dempsey fracassés en el seu anunciament de cercar el seu propi substitut en tot el món, Pauli Uzcudun, el trobes en un territori tan reduït com el seu País Basc.

Ales catalanes a l'Africa

A causa del «simoun», Torres i Coll hagueren d'aterrar, ahir, a la tarda, a Agadir



RAMON TORRES



CARLES COLL

Mala sort han tingut els dos aviadors catalans, Torres i Coll, en el seu intent de rècord del món de distància en línia recta.

Els dos joves aviadors, que havien preparat el viatge amb tanta cura, han vist fallits els seus desitjos. El vent del desert, el terrible «simoun», els ha barrat el pas a Agadir.

Tot marxava bé; per Alacant, per Tànger i per Casablanca, passaren els nostres aviadors sense incident. Tot marxava bé, l'aparell, el comandament de París, que passava mba una precisió cronomètrica pels llocs assignats; per l'enemig més terrible del desert, el «simoun» els va córrer la cortina de sorra que fa insubornable el paratge i que enfronta als motors. Contràriament, el vent de fer. Els dos grans pilots de l'aviació civil catalana, han hagut de veure fracassar el seu intent, quan ja es pensaven veure l'èxit a Rabat de la mar.

Res a fer contra el «simoun» que tantíssimes hores ha causat als qui han volgut plantar-li cara. Celebrem que els nostres aviadors hagin pogut aterrar, feliçment.

Fins aquí, un intent fracassat. Un intent, no res definitiu; pot tornar-se a començar de bell nou. I Coll i Torres són dos aviadors de tremp, dos aviadors a la flor de la joventut, que tot en la vida els somria, quan l'optimisme no té límits.

Tots esperem: tornar a veure com Torres i Coll reprenen el treball preparatori per un altre intent.

L. M.

Detalls del raid

TORRES I COLL PASSEN PER ALACANT

A les 9.30, «Air France» ha comunicat que l'avió de Torres i Coll ha sobrevolat Alacant entre una espessa boira. L'aparell, segons notícies, seguia bon rumb.

PASSEN PER TÀNGER I CASABLANCA

A les 13.15, els aviadors catalans han passat pel damunt de Tànger, sense incident.

A les tres en punt de la tarda, s'ha

rebut notícia del pas de Torres i Coll sobre Casablanca, rumb al Sud.

BUFA EL VENT

Entre Barcelona i Casablanca, Torres i Coll han fet una velocitat de 184 quilòmetres per hora, la qual cosa demostra que han trobat, almenys en algun tros, vents contràris. Així i tot, poden arribar a Port

Etienne, que és a 3.440 quilòmetres de Barcelona.

A les 6.10 aterren a Agadir

Agadir, 14. — A les 6.10 de la tarda, dos aviadors catalans, obligats pel mal temps s'han vist obligats a aterrir a Agadir.

Unes línies de Josep Canudas

Hem cregut interessant donar cabuda en aquestes columnes, a unes quantilles del Cap dels Serveis Aeronàutics de Catalunya, senyor Josep Canudas, glossant les gestes dels aviadors civils catalans — Amablement Canudas ha accedit al nostre desig i ens ha lliurat el següent escrit.

Els pilots catalans comencen a donar fe de vida davant el món. La nostra gent de l'aire, tancada a casa sempre per manca de possibilitats, d'aquí i d'allà, inicia timidament la seva presentació en el món aeronàutic internacional.

Era ahir, que Carreras amb seguretat i regularitat absolutes, anava de les vores de la Mediterrània a les del Golf de Guinea, travessant més de la meitat d'Àfrica. Es veu, que Torres i Coll surten de bon matí del Prat per intentar arribar al Senegal, d'un sol vol, batent així un rècord.

Viatge d'un gran valor pràctic i el primer d'un gran valor espectacular el segon, constituiran dues noves fites en el llarg camí que falta córrer a la nostra aviació per a posar-se al nivell que li pertoca. Tant s'ha, com l'altre, fan el viatge sense ajut oficial de cap mena, amb el seu propi esforç i la cooperació de quatre amics benemerits. Com de costum la iniciativa particular supleix les lacunes de les corporacions. Carreras portava un avió francès

amb motor nacional, català, un Hispano construït a Barcelona i per obrers catalans. Torres i Coll porten un avió de concepció i construcció madrilenya i un motor Gipsy, anglès.

En aquests temps calamitosos en que, estroncada la incipient organització nacional de la nostra aeronàutica, hem quedat pràcticament orfes d'activitats pròpies, les gestes de Carreras, Torres i Coll, són doblement meritories, puix que constitueixen la demostració indiscutible de la realitat de l'aviació catalana.

L'aviació a Catalunya és modestíssima, però malgrat això, posem valors insuperables, valors creats en l'adversitat, sostinguts per una fe inextinguible en els destins de l'aviació i en els destins de Catalunya.

Aquelles realitzacions, volen dir i entengu-ho qui ho hagi d'entendre, que els aviadors catalans senten els imperatius de l'hora actual i reclamen un lloc d'honor en el ressorgiment nacional de Catalunya.

JOSEP CANUDAS



Al domicili de Torres, una familiar consulta un mapa... (Foto. Puig Farran)

AL MARGE DEL «RAID» DE TORRES I COLL

Quina llàstima! Tota l'afició aeronàutica i esportiva de Catalunya i d'Espanya lamenta la desgràcia d'aquests dos excel·lents pilots catalans en el seu intent de batre el rècord de distància en línia recta.

El seu triomf era esperat i desitjat per tothom, i a no ésser pel vent contrari, estic segur que no haurien deixat la gent que estava pendent de la seva gesta i haurien obtingut per a Catalunya i per a Espanya aquest rècord tan cobejat.

L'aviació era espanyola; els pilots eren catalans. Ells, excel·lents pilots, encara que de títol recent, i l'aparell, una avioneta que fa molt honor a la indústria nacional.

Esperem que molt aviat intentaran novament aquest raid i que les condicions atmosfèriques els seran més favorables i els permetran demostrar que sols un incident fortuït, com el d'avui, és el que els ha privat d'assolir una victòria ressonant.

F. ARMANQUE

EXCURSIONISME

Club Muntanyenc Barcelonès

Demà, a les deu de la nit, tindrà lloc al local social del Club Muntanyenc Barcelonès, Plaça Macià, 3, primer, una sessió de cinema amant a càrrec del senyor Joan Bros, en la qual es projectaran algunes pel·lícules impressionants per dit set, entre elles una de l'alta Vall del Garona.

El proper diumenge, dia 19 del corrent mes, tindrà lloc una excursió amb autocar, organitzada per la Secció de Ciències de dit Club, amb l'objecte d'estudiar els fenòmens càrstics de les valls inferiors de l'Ebre, al peu de les Serres de Llaveria.

Per a més detalls i inscripcions, al local social, Plaça Macià, 3, primer.

AQUESTA NIT, AL GRAN PRICE

Eugène Huat, l'home que pot provar-nos la veritable classe de Lozano

Magnífica vetllada és l'anunciada per «Olympia Rings» al Gran Price, puix que hi hauran els tres nous valors de la boxa hispànica contra tres homes de veritable categoria.

Tres són els combats que es celebraran a deu rounds, entre Frenoy II, cada dia més en una forma ventri contrària cregueren prudent aterrar i abandonar l'últim intent. De res no hauria servit exposar-se a continuar la ruta; el vent, fatalment, els hauria obligat a aterrar següent en plena nit i en llocs deserts. Han fet molt bé. Però, quina llàstima!

El vol d'aquests xicots ha estat de uns 1.600 quilòmetres i encara que no batien el rècord mundial, constitueixen per al sol un èxit i ens demostra les possibilitats de l'aparell i les condicions dels pilots.

BOXA

Holtzar cap als Estats Units

París, 14. — El campió de França del pes ploma Maurice Holtzar embarcarà cap als Estats Units durant la propera primavera a fi d'efectuar tres combats que segons diu té escrites.

Se sap que en cas de victòria en els tres encontres, es donaria al francès una oportunitat per a enfrontar-se per al títol mundial de la categoria.

Carnera no va a la guerra

Roma, 14. — L'ex-campió mundial Primo Carnera embarcarà demà en direcció a Nova York a bord del paquebot «Conte de Savoia».

UNA NOTA ACLARATÒRIA

La fàbrica de Conserve F. i J. Clavé ens trameta una nota en la qual ens comunica que s'ha comprovat que l'actiuació de l'Agència d'Informes Comercials «Foment Català» és correcta, per la qual cosa els agens de l'esmentada agència queden al marge de totes les suposicions.

Tenim molt de gust a fer-ho constar.



Quasi totes les bronquitis cròniques, l'asma i fins la tuberculosi, es podrien evitar guarint a temps les causes de la tos.

Solament el Xarop Famel, el Lacto-Creosol soluble calma i guarix la tos enfortint els bronquis i els pulmons.

XAROP FAMEL

Recomanat pels metges i adoptat per quasi tots els Hospitals del món.

De venda en les farmàcies.

Flascó 6.30 Ptas. (nubre comprat)

FUTBOL

El partit Espanya-Austria HA QUEDAT FORMADA LA SELECCIO PENINSULAR

Madrid, 14. — Els futbolistes espanyols que formaran la selecció que ha de jugar contra Austria el vinent diumenge han quedat concentrats avui a El Escorial.

A les sis de la tarda els jugadors han sortit cap a El Escorial acompanyats del senyor Garcia Salazar.

Els jugadors que s'han traslladat a l'esmentat lloc són: Elzaguira, Urquaga, Ciriano, Quincoces, P. Requero, Garcia, Bionvaya, Ipiña, Ventolrà, L. Requero, Iraragorri, Langara, Emillín, Gorostiza i Campañal.

El senyor Garcia Salazar ha manifestat que no pensa introduir cap modificació a l'equip. Té confiança en els onze jugadors que s'arregleran diumenge davant Austria, i espera que amb llur entusiasme aconseguiran una nova victòria per tal de mantenir el futbol espanyol al lloc que li correspon. També ha dit que tots els jugadors es troben en bona forma i amb entusiasme per al partit del vinent diumenge.

CONFERENCIA DE LLUIS CAPDEVILA A SANT JOAN DE MEDIONA

Tal com havien anunciat, el passat diumenge tingué lloc l'anunciada conferència a càrrec de l'escriptor Lluís Capdevila.

Després de dos anys de silenci forçat no cal dir amb interès que era esperada la paraula encoratjadora d'un amic tant conegut en aquesta comarca com l'estimat publicista Capdevila.

El sol crít d'una conferència, ha bastat per a reunir en l'esplèndida sala d'habitatge del Sindicat Agrícola de Mediona un gran nombre d'escriptors i rabassers dels pobles del voltant. Sobretot les nodrises representacions d'España, Casanoves, Rofes, Sant Pere, etc., que entusiasmat aplaudien la paraula d'un republicà veritable ja que feia temps com hem dit que no sentíem veus amigues i menys tant sinceres com les de l'escriptor Lluís Capdevila.

El tema era prou suggestiu per a congregat bon nombre de republicans: «La República i l'escola» que fou desenvolupat per l'orador d'aquella manera tan planera i comprensible com sempre.

Presidia l'acte el ferm lluitador local Manuel Almirall que compartia la tribuna amb un grup d'amics. Feta la presentació, parlà el conferenciant dels fracassos dels darrers governs estranjeris i de les doloroses penjades que han deixat a la nostra terra.

Recomanà en gran manera la necessitat de dirigir la vista a l'escola per aconseguir aquella cultura admirable de les nacions del Nord d'Europa. Digué, que per això cal defensar la República; era una República esquerrana, puix que a la vista de tothom està la funesta actuació antirepublicana de la política de Lerroux, G. R. i companyia. Atacà amb aquells termes tan convincents els atropells dels darrers governs. Feu una clara comparació de l'escola en temps de la monarquia i de l'escola republicana forjadora de veritables intel·ligències i formadora de bons ciutadans. Censurà els polítics i governants que amb el nom d'ordre han anat emplenar les presons, han deixat a la misèria les llars obreres i han regat amb sang les terres d'Astúries. En nom de Déu.

Demandà la reflexió en acostar-se l'hora definitiva, per a no donar lloc a la repetició de la vergonyosa desfeta de l'any 33. Propugnà per la forta unió, enfront de la reacció, de tots els homes i joves de la República i la llibertat.

Fou molt simpàtica la iniciativa d'uns nens que demanaren a l'orador que recordés als oients l'estat dels presos. No cal dir que fou interpretada pel sentimental Capdevila com a una excel·lent idea, i sollicità als assistents que no oblidessin els que sofreixen per la nostra causa.

Tancà l'acte el president Almirall, i remercià l'entusiasme dels congregats i a l'orador. Acabà enmig de grans aplaudiments. També es donaren visques a la República i a Catalunya.

Els mots de la humana pensada s'encarregaren de fer la recaptella pel empresonats, a la qual tots contribuïren.

OCTUBRE, 1934

(Ve de la pàg. 12)

des verdres un individu que porta una bandera blanca i crida a les forces lleials que no tirin i suspenguin el foc. Les tropes suspengen el foc davant del parlamentari, que resulta ésser el tinent Torrents. El comandant Rojo s'avança per a parlar amb el presoner de la revolució, i aquest li diu que presoner de la revolució, l'envia a dir als dos que es rendeixen, que no tenen mitjans per a resistir més. El comandant, seguint instruccions del general Bosch, contesta: «Que els soldats moren, però que no es rendeixen».

Mentrestant, un grup de trenta revolucionaris avança fins a la casa on hi ha el general i intimiden les forces altes establertes a la rendició. Queden vint-i-set presoners. Quan els lligaren, un d'ells aixecà el puny en front del general i cridà: «Visca la revolució social!» En reprendre's el foc, aquests presoners foren trets al carrer i col·locats de parapet davant la tropa. Alguns caigueren morts, cridant als seus que desapareixin. Retirats altra vegada els soldats a l'interior de les cases, els presoners superstitiosos quedaren abandonats al carrer i fugiren de nou cap a la muntanya.

bé a Catalunya, i a Madrid el mateix. Es un moviment general. Oviedo està presa, i a Sama han passat per les armes a tothom (hem referit això a militars) perquè es resistint.

«Ahir varen copar dos canons a Oviedo i disposen de canons i metralladores, bombes i gran quantitat de bales i explosius. Al meu entendre, vostres esteu enganyats. No pot venir ningú en socors vostre, i avui, de no acceptar les condicions que ells imposen, morirem tots dintre d'uns minuts o d'unes hores. Hi haurà una carnisseria immensa si no us lliureu».

«Aquí estan preses forces de la guàrdia civil i carabiners, un capità i un tinent coronel d'aquest últim cos (a Mieres). Jo estic estupefactament atòs».

«Mon comandant, penseu-ho bé. Jo sé del paper que no presenten resistència. Deixeu-vos d'idees polítiques i penseu que són tan espanyols com vosaltres i que no són dolents, com us poden haver contat. No són criminals, sinó humans, i per això em pregunten que intervingui en favor vostre i faci el possible per a no vessar sang dels soldats i dels que tinguin a bé lliurar-se».

«He parlat amb un soldat vostre que està a Moreda; i a Cabrona n'hi ha set o vuit més, i tinc la seguretat que seguiran augmentant, donades les condicions en què us trobeu».

ARRIBA L'ARTILLERIA

Pel port de Paljares baixen forces d'artilleria del 14 regiment lleuger, amb tres bateries de dotze canons que s'estableixen a Campomanes. Aquestes forces no aconseguíren, en els primers dies, treure el general Bosch del seu encallament, les tropes del qual porten dos dies sense menjar i que han estat reduïdes a tres-centes bales. També se li esgotaren les municions, cosa que succeïa igualment als miners, els quals omplien la manca de bales amb la dinamita i amb els llança-bombes improvisats. Amb l'aigua darrera les cases on estan parapetats els soldats, ni tan sols poden sortir a beure sense caure sota els trets dels que estan a la capella de Santa Cristina.

LES CONDICIONS DE LA RENDICIO

«Les condicions per a rendir-se, són: que es lliuri el batalló i es deixin les armes a les mantes o malfegues i serà respectada la vida dels soldats, i als que sigui possible aniran a casa seva si volen».

«Mon comandant: em coneixeu prou bé i sabeu que no sóc capaç d'enganyar-vos. El que vull és evitar sang inútil. Es respectarà la vida de tots els malalts, els quals seran atesos a llurs cases».

«Des de no tenir confiança en ells, diguen-m'ho, perquè em portin a mi quan es lliurin, per a evitar que algun exaltat us molesti en el més mínim».

«Us abraça un que us estima més que a si mateix i que voldria veure-us sense haver de passar pel dolor de veure-us com no voldria veure-us en una vida: morta».

«El tinent, Gabriel Torrents Llompard».

L'EXERCIT DESTREUeix UNA OBRA D'ART DEL SEGLE IX

«Els cap a Campomanes cap a la Vega del Rey una bateria que concentra els seus focs sobre la millenària capella—del segle IX—fan caure una de les cantonades. Aquesta mateixa bateria intenta, durant la nit, entrar a Vega del Rey, però els insurrectes ataquen violentament i causen la baixa de cinc artillers i cinc cavalls dels que arrosseguen les peces. A la fi, cau ferit el tinent que mana la bateria».

El dia 9 els revolucionaris envien un nou parlamentari a les tropes. Aquest lliura al comandant Rojo la carta següent:

«De octubre del 1934. Mon comandant benoïgut: Ningú no m'oblida a escriure aquesta lletra. Solament m'hi obliga el desig d'evitar sang dels que foren els meus superiors i dels meus soldats. Em trobo en condició de pres, i fins a la data no puc tindre la més mínima queixa dels revolucionaris».

«Ahir en digueren que parlàmentés amb vosaltres, i estic esgotant tots els mitjans per a evitar el vessament de sang en virtut d'un esperit militar de sobres conegut per vosaltres».

«Les condicions en què us trobeu són gravíssimes. Esteu aïllats, i no envien forces en socors vostre, ja que no us reconeixen el mateix a Lleó, tant

ES REPREN EL FOC

I com que la rendició no arriba, als quinze minuts, que estipulava una postdata escrita en l'últim a la lletra, es repren el foc amb gran intensitat.

De Lleó arriben més forces, que es fan estacionar a Campomanes. El dia 10, el segon batalló del 35 avançà de Campomanes, batent els revolucionaris pel flanc esquerre. De tres camions amb municions i de viures que intenten introduir-se a Vega del Rey ho aconseguíren només un. El dia 11 aconseguíren entrar una ambulància i alguns camions que s'emportaren el ferit i els presoners. Un tren blindat que els revolucionaris preparaven a Mieres, amb màquina i dos vagons de quaranta tones, es retirà, batut per l'artilleria. I el dia 12, per fi, el general Bosch aconseguí sortir del seu setge reculant a Campomanes, on es trobava el seu quarter general.

Prosegueix la lluita el 13. El canó

VISIO TETRICA

Filtrant-se per entre l'exèrcit vencedor, dos turistes belgues, vénen d'Oviedo, cap al Sud, el mateix dia; pugen en motocicleta al Port de Paljares i van trobant cases arrasades i cadàvers d'homes i de bèsties que desprenen una pestilència mortal.

Un guàrdia d'assalt els mostra el cadàver d'un home, pla horrible d'ossos calcinats i carns cremades. El guàrdia, arraconant les espalles, els diu que és el cadàver d'un capdavanter, que els matores revolucionaris han cremat per tal que no sigui reconegut. (Ningú no té cap recança d'esbrinar si també aquest era un cremat viu!)

A la reraguarda, la Legió i els Regulars esperaven l'ordre d'avançar.

José LOREDO APARICIO

Bruselles.

El diari de la nit: ULTIMA HORA

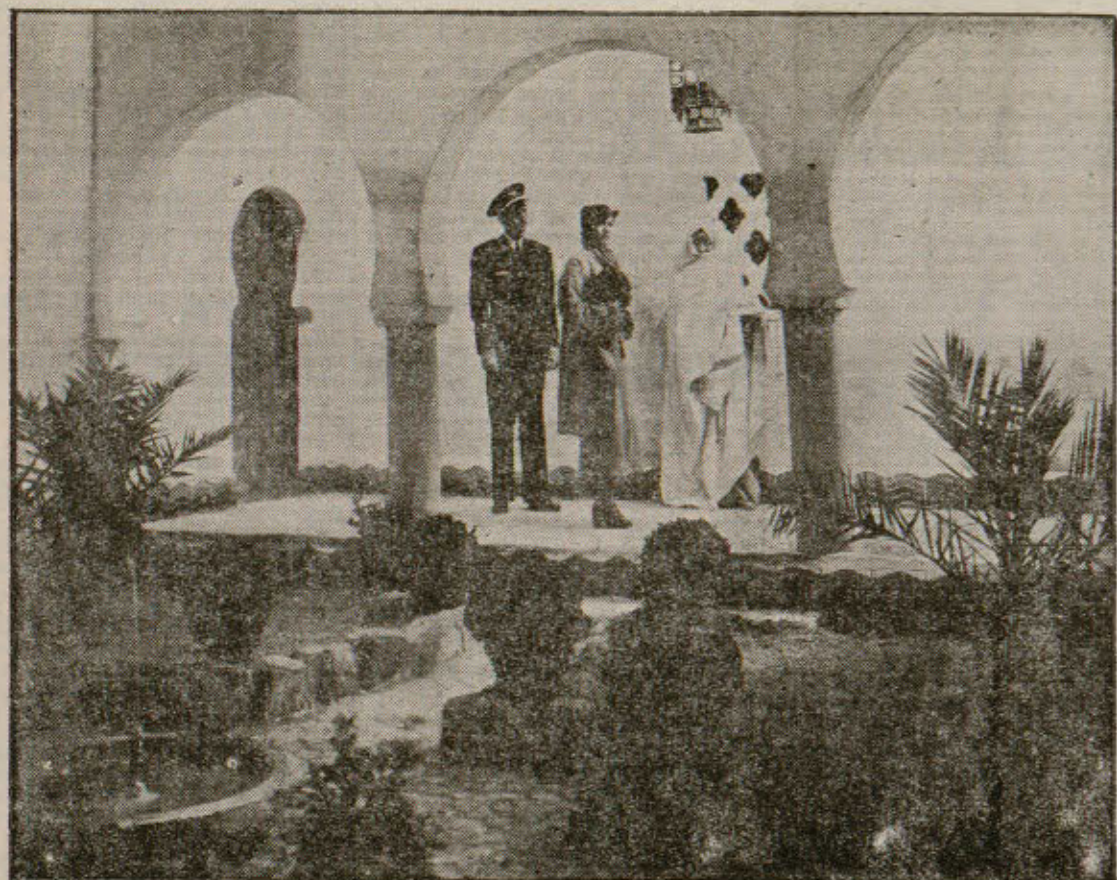
EL CINEMA



Figures i escenes de «La bien pagada», que avui s'estrena al cinema Catalunya



LINA YEGROS



Una interessant escena del film

AVUI, ESTRENA AL Cinema Catalunya

La gran creació de
LINA YEGROS
Direcció d'Eusebi Fernández Ardavin

**LA BIEN
PAGADA**

PRODUCCION
CEA-PORTAGO

DISTRIBUCION

HISORWIP
TOIS



COLISEUM UN FILM D'ACCIO



amb FRED MAC MURRAY i SIR GUY SRANDING

En el mateix programa:
"LEGONG" (La danza de las vírgenes)

Meravellosa visió dels paraïsos oceànics
Totalment impressionada en colors naturals
Són dos films Paramount

DE PRODUCCIO NACIONAL

Arran de l'estrena de «El secreto de Ana María»

Poques coses han estat tan discutides com el cinema nacional. Discutides i combatudes, jo recordo encara un temps que els que creïem en ell i posàvem la nostra ploma al seu servei érem tractats d'il·lusos i de folls adhuc...

Els fets han vingut a demostrar

que teníem raó. No és que encara poguem dir que el nostre cinema s'asseu sobre unes bases fermes i es troba lliure de tota discussió. Però és incontestable el fet que la producció peninsular ha demarrat finalment i ha emprès un vol que si no podem qualificar de magnífic ens infon prou esperances per a creure que no hem de tardar a ventrèl situat en una brillantíssima situació dins del concert cinematogràfic mundial.

Jo recordo encara que a arrel d'una producció innegablement burda, d'una qualitat artística pessima, combatuda gairebé des de tots els sectors, vaig gosar sortir, no en defensa del film en el mateix, sinó en el que podia haver-hi de repercussió del seu triomf popular sobre el capitalisme escèptic que no gosava donar la seva aportació al nostre cinema. Bo o dolent, aquell film que arrossegava grans sectors de públic al cinema era una necessitat per a demostrar al capitalisme retrat que podia trobar al cinema un camp d'acció de possibilitats immenses. Jo tenia el convenciment que podent produir-se amb mitjans folgats, el cinema peninsular aniria a poc a poc escalant una alçaria força apreciable artisticament. No podem, de bon principi, exigir altra cosa que el que aleshores es produïa tenint en compte que tot es feia sense els elements necessaris.

Avui la producció nacional ha adquirit, si més no, un to de dignitat que la fa creditora almenys, de la nostra adhesió absoluta si no intervinguessin, per altra part, altres factors que la fan necessària. Alguns directors, a més, han demostrat qualitats innegables. Hem vist films tècnicament molt apreciats.

El públic ha sabut comprendre l'esforç dels nostres productors, sentintíntimament la necessitat que la cinematografia peninsular sigui un fet positiu, i ha anat prestant el seu suport més decidit a la nostra producció.

Recordem encara el triomf inigualat de «Sor Angélica». Inigualat, econòmicament, no tan sols per cap altra producció indígena, sinó aduïda per cap de les estrangeres. Si aquest fet no ens mogué a considerar que el nostre cinema adquirí finalment una fermesa poderosa i amb ella una elevació considerable, fóra voler desconèixer tot el que representa en tots els aspectes de la vida l'escalf del poble, la seva adhesió.

Ara, l'editora de «Sor Angélica» va a donar-nos una nova pel·lícula. Un nou fruit dels seus esforços, de la seva voluntat increbentable d'esser la més destacada en les seves aportacions al cinema nacional.

Ignorem encara el que és «El secreto de Ana María», que serà llançat dintre de pocs dies al judici del públic. El fet, però, que l'argument sigui degut a la ploma de l'eminent literat, Rafael López de Haro, que el director del film sigui una persona de l'experiència d'Alberich que tant de temps ha treballat als estudis de Hollywood i que sigui precisament la productora de «Sor Angélica» la que ha posat a les mans dels artífex d'aquest film tots els elements necessaris per a fer que el resultat superés tot el que s'havia aconseguit fins a l'actualitat ens fa concebre les més grans esperances.

No tardarem gaires dies a poder comprovar personalment els resultats. Esperem, doncs, per a sentir el nostre judici que, sincerament, voldríem pogués produir ja aquell comentari que encara resta inèdit a les planes de la premsa.

JOSEP SAGRE

¿Què és «Una chica angelical»?

«Una chica angelical» no és, en primer lloc, ni un film dels que correntment es veuen. El seu títol sol no és capaç de suggerir-nos tot el que representa aquesta obra i per això es fan necessàries algunes explicacions.

«Una chica angelical» és un títol traduït lliure de la novel·la original «The good fairy» del famós autor Ferenc Molnár.

L'interès extraordinari d'aquesta obra teatral feia que aviat adquirís una popularitat remarcable arreu del món. En efecte la seva traducció pas esperat molt de temps. Al seu país d'origen fou posada en escena per Ferenc Molnár, el seu autor. A New York fou el popular «producció» Gilbert Miller el que la va portar a representar a l'Henry Miller Theatre. A Berlín, amb el títol de «Die Fee», el gran director teatral Max Reinhardt s'encarregà també de posar-la a escena.

A Espanya ha estat també diversament traduïda i representada. Primer amb el títol una mica capriciós de «No seas embuster». Més tard, ho fou amb el de «El hada buena», traducció literal del títol original.

Les representacions d'aquesta obra assoliren un èxit extraordinari i així feu que novament trobés la forma d'una nova traducció i un títol flamant: «Añoche me casé con usted», doctora, representada recentment al Teatre Romea de Barcelona.

El cinema, doncs, no podia pas mostrar-se indiferent davant d'una obra de tanta popularitat i sòlid interès. La Universal s'encarregà de donar-li forma cinematogràfica i li proporcionà gran interès. Margarit Sullivan, Herbert Marshall, Frank Morgan, etc., són els protagonistes.

«Una chica angelical» és, doncs, la versió cinematogràfica de la famosa obra del més popular dels dramaturgs europeus: Ferenc Molnár.

L'adaptació a la pantalla del famós sainet de Sevilla i Carreño «Los Claveles» no ha estat realitzada traduint als efectes teatrals per al llenguatge cinematogràfic, sinó que adreçant el tema d'una manera completament cinematogràfica que és l'única manera que pot assolir un veritable èxit al llenguatge.

Manta vegada hem estat els primers a censurar aquest procediment de fondre al cel·luloide obres teatrals perquè totes elles si no estan dirigides i adaptades d'una manera àgil i perfecta acusen teatralitat. «Los Claveles» el formidable sainet típicament madrileny d'un modernisme i d'unes melodies admirables ha estat rotat amb procediments únics i perfectes exclusivament originals de la famós productora valenciana P. C. A., qui produirà astorament pel·lícula encant i per la seva descripció melòdica, ensenys que per l'admirable diàleg ric en dites i gràcia juntament a la passió per l'amor, dels protagonistes, que



Philip Holmes (dret) en una escena de «Grandes ilusiones», segons l'obra de Dickens, que veurem aviat a Barcelona

e debat al fons d'un seu brillant argument.

Un film per a tots els públics. «Los Claveles» és l'ànima del Madrid modern, d'aquell Madrid jovent que encara té en el caràcter de les seves joventes nascudes al cor de la vella ciutat, aquell temperament tan seu, ple d'irris de vida, de gelosia, de sentimentalisme i d'honradesa.

«Los Claveles» el sainet admirable del mestre Serrano, llibre de Sevilla i Carreño, dirigit per Santiago Ontañón, reflectirà aquesta bellesa de caràcter en els seus intèrprets i les emocions que es transcriuen en el llibre, aquest és l'encant de la producció espanyola «Los Claveles».

L'actuació admirable de Freddie Bartholomew en «Ana Karenina»

Freddie Bartholomew, conegut pel seu paper de David Copperfield del llenguatge per la seva labor meravellosa a l'adaptació cinematogràfica de la famosa obra de Charles Dickens, apareix junt a l'esposa actriu Greta Garbo en «Anna Karenina», el film Metro Goldwyn Mayer que actualment es projecta amb èxit sense precedents al Fòrum. En la seva segona producció Freddie Bartholomew porta a terme una labor de profunda comprensió humana que adquireix en alguns moments emocionants insospitats en un actor de la seva edat. Especialment quan imita el seu pare en tots els moviments plens de severitat i disciplina més que militar, i el seu pre-

ceptor, home solenne i cavaller que sempre es frega les mans.

Freddie Bartholomew és feu famós al món sencer després de la seva magnífica personització de David, nen, en la magna producció de la Metro Goldwyn Mayer, «David Copperfield». Si en aquest film es consagra com a estrella, en «Anna Karenina» afirma la seva personalitat de bells intrastros emotius i de positiu valor artístic.

No podia mancar aquest meravellós infant en el repartiment d'«Anna Karenina», on a més dels seus protagonistes Greta Garbo i Freddie March, figuren artistes de tant valor com Maureen O'Sullivan, May Robson, Basil Rathbone, Reginald Owen i Reginald Denny. I no hi podia mancar perquè el seu treball apoteósic en el seu primer film per a la Metro Goldwyn Mayer, revela un talent de positiu mèrit que el director Clarence Brown ha sabut aprofitar intel·ligentment en «Anna Karenina», últim film de la gloriosa Greta Garbo que es projecta amb gran èxit al Fòrum.

«Te quiero con locura», producció hispana de la Fox, amb Paul Roulien, Rosita Moreno i Enric de Rosas

Enrique de Rosas, el famós actor argentí, dirigit el diàleg de la nova producció hispana de la Fox «Te quiero con locura», protagonitzada per Paul Roulien i Rosita Moreno.

L'actor, que també és feu cèlebre a l'Argentina com a productor, director i escriptor, representa un dels papers principals en «Te quiero con locura». Apareix com «Eugene», l'iracund espòs de Rodas, Nenette Nariaga.

A Enrique de Rosas encarregarà la difícil tasca d'aconseguir que tots els membres del repartiment, procedents de tots els països de parla hispana, no solament se sabessin el diàleg perfectament, sinó que parlessin en pur castellà en lloc d'acceptar llurs diferents accents nadius.

Rosita Moreno, per exemple, per bé que de pares espanyols, nascuda a Mèxic i visqué tota la seva vida a Amèrica, i Roulien té marcat accent portuguès. De Rosas mateix és de Buenos Aires, com també ho és Manuel Pelfo que apareix com a cos de Rosita en la pel·lícula. Carlos Villalón és de Cordova (Espanya); Romualdo Tirado, de Toledo (Espanya); Arturo Santiago és de Santiago (Xile); Juan Toren, de Manila (Filipines); Amelia Leovall és de Barcelona; Nenette Noriega és de Mèxic; Paco Moreno, de Madrid, i altres membres del repartiment procedeixen de diversos països de l'Amèrica Llatina.

Jack Boland dirigit «Te quiero con locura», que és una enginyosa comèdia que gira al voltant de les aventures de dues persones assenyalades —Paul Roulien i Rosita Moreno— que voluntàriament es retiren a un manicomí per a escapar respectivament d'un matrimoni odiós i d'un duel a mort.

LA DIADA DE SANT ANTONI

La Societat «La Festa de Sant Antoni» organitzada pel proper director, dia 17 del corrent mes, la festa del matri la comitiva sortirà del carrer Neopàtria (Sant Andreu) cap al domicili de l'abanderat, i després es farà un gran recorregut amb acompanyament de música.

A la tarda hi haurà un lluit ball amenitzat per la «Deman's Jazz». Al vespre hi haurà un acte de concert seguit d'un ball, tot el qual anirà amenitzat per la mateixa orquestra. Aquestes festes es celebraran a la Societat «La Luz Andressens» i prometem veure's molt concorregudes.

L'ASSOCIACIÓ GENERAL DE CANSALADERS

L'Associació General de Cansaladers de Barcelona també organitza diversos festeigs. A les vuit del matí tindrà lloc el repartiment de panes als portadors de vals donats de la societat, i a les dues de la tarda es celebrarà un dinar de germanor al Restaurant Euzkadi, pel qual hi ha reservats molts coberts.

UN LLETRAT MADRILENY QUE ES DEDICAVA A ESTAFAR LES ACTRIUS I ELS ARTISTES

Davant el jutjat núm. 15, i per tal de donar compliment a un edict del rebut de Madrid contra el lletrat de la capital de la República anomenat Riquin, que es dedicava a demanar fotografies i diners als artistes als quals dels que eren dedicats als orfes d'artistes i actrius, compareix el shir Maria Fernanda Ladrón de Guevara.

La senyora Ladrón de Guevara declara que tenia present haver il·lustrat la fotografia a l'esmentat edict, però no recordava si també li havia donat diners, car es cosa corrent en els artistes i actrius donar fotografies als que els en demanaven.

UNA ALTRA VEGADA A LA MATEIXA TASCA!



William Duncan, Raymond Hatton i Monte Blue, tres predilectes dels públics en temps de les pel·lícules mudes, reapareixen al llenguatge cinematogràfic de la Paramount basada en una obra de Zane Grey. Duncan, que ha estat retirat onze anys, guanyava en els seus temps de glòria cinc mil dòlars per setmana, xifra que molt pocs han assolit

Un prodigi d'interpretació

La consagració definitiva de

LINA YEGROS

Actors de popularitat i prestigi

Juan de Landa

Ramon de Sentmenat

Luis Villasiul

I el nen de 3 anys prodigi d'intel·ligència

Chispita

Direcció: S. de Alberich

Música: Mestres Demon i Godes

Argument: R. López de Haro

LA HUMANITAT lluita pels ideals catalans i republicans

La Cultura

CLUB DE NOVEL·LISTES

Divendres tingué lloc el sopar que commemora la seva fundació

CONFERENCIES
Casal del Mestre: — Demà, dijous, al Casal del Mestre (Urquiza, 4, pral.), el senyor Alexandre Gali donarà, a les sis de la tarda, la tercera interessant conferència sobre: «Les proves de Burt en l'Arquitectura».

Cercle Artístic — Demà, a dos quarts de vuit del vespre, a la sala d'actes del Cercle Artístic, el senyor Víctor Masriera i Vila donarà una conferència (amb projeccions) sota el tema: «Pedagogia de les Arts Gràfiques».

Conferència a la Casa del Penedès — Avui, a les deu de la nit, tindrà lloc a la Casa del Penedès (Passatge de Gràcia, 35), la quarta conferència que, amb tant d'èxit ve desenvolupant aquesta entitat comarcal.

La disertació anirà a càrrec del Dr. Jaume Valero i Ribes, expert conegut de la matèria que tractarà i que portarà per tema: «Impopularitat dietètica dels productes de la vinya».

Hi haurà degustació de vi most.

HAS & ROCA CAMISERS
NOVELTATS EN CORBATES, CAMISES, BATES, MOCADOR I MILLONS.
PORTAVERMELLA, 24 I 26
PONTANELLA, 16

CURSETS

Curset d'introducció a la Sociologia. A càrrec del Dr. P. Oliver Brochard, començarà a l'Ateneu Politecnicum, Alt de Sant Pere, 27, pral., l'anunci curset d'introducció a la Sociologia, amb un interessant programa.

En aquest curset serà admesa la controvèrsia.

Inauguració d'un curset de Puericultura — Organitzat pel «Club Davila», avui, a les vuit del vespre i en el seu estatge social, tindrà lloc la inauguració d'un curset de Puericultura, el qual anirà a càrrec del Dr. A. Trias Maxentes.

Es donaran a més de les lliçons teòriques, unes lliçons pràctiques al Dispensari de Puericultura de la Facultat de Medicina i es faran unes visites a Guarderies, Casa de Maternitat, etc.

Fins a la mateixa hora de la inauguració del curset, continuarà oberta la matrícula a la Secretaria del Club (Consell de Cent, 331, entresol, segona — Tel. 22884) de set a nou del vespre.

Ateneu Politecnicum — Tal com ha estat anunciat, avui, a les vuit del vespre, la distingida professora, senyora Eite Federn, explicarà la primera lliçó del curset «La posició social de la dona en els diferents països», fent, en aquesta primera sessió, un complet estudi del paper de la dona en la família com a filla i com a mare.

Aquest curset serà donat al local de l'Ateneu Politecnicum, Alt de Sant Pere, 27, pral., a la Secretaria del qual continua oberta la inscripció.

RADIO

Emissió Radio Barcelona

UNIO RADIO, S. A.

PROGRAMA PER A AVUI, DIMECRES

7:15: Primera edició de «La Paraula», diari radiat de Radio Barcelona. Discos.
8:20: Segona edició de «La Paraula», diari radiat de Radio Barcelona. Edició dedicada a les comarques catalanes.
9:25: Senyals horaris de la Catedral.
11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

11:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

dos quarts de vuit de la tarda. Informació general.

19:45: Cotitzacions de monedes.

20:25: «La Paraula». Noticiari esportiu d'aeronàutica a càrrec d'Alfred Domènec Navarro, pilot aviador. — Programa de discos selectes.

20:45: Noticiari des de la Redacció de «La Publicitat».

20:55: Cotitzacions de mercaderies, valors i cotons.

21:25: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

21:05: Orquestra de Radio Barcelona.

21:40: Recital de piano per Alexandre Lihner.

22:05: «La Paraula», emissió de les deu i cinc del vespre directament des de Madrid. Informació general.

22:20: Continuació del recital de piano.

22:40: Orquestra de Radio Barcelona. Programa «Weber».

23:20: Programa de discos.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La Paraula», emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions. — FI DE L'EMISSIÓ.

24:25: «La

UN CAPITOL INTERESSANT DE LA REVOLUCIO D'ASTURIES

L'admirable estratègia que presidí la retirada de les forces revolucionàries

El líder revolucionari Belarmino Tomás s'entrevista a Oviedo amb López Ochoa i es pacta la rendició de les forces governamentals (18 d'octubre a Oviedo)

El poble que resistí la revolució restà al seu lloc heroicament per a garantir, amb la retirada, la vida de molts complicats

«Belarmino Tomás hauria pogut facilitar referències exactes de quan ocorrió en Astúries, pues si bé el actuó durant tot el temps en Langreo, no deixé de estar en contacte amb el que se ha donat en llavors primer Comitè, i fué qui assumí la responsabilitat de les etapes finals del moviment para corregir intervencions equivocades que podrien haber ocasionat grans d'afus. Hemo preferido, sin embargo, dar variedad a nuestra tarea buscando otros relatores. Cuando ya no podemos prescindir de Belarmino es al encontrarnos frente a la difícil situación de Asturias, invadida por todas partes, tras el agotamiento que le había dejado un gigantesco esfuerzo, para realizar el cual no tuvo una sola ayuda eficaz. Es a partir del día 12, en que se extiende por las filas revolucionarias la noticia de lo irremediable. En este momento trascendental se revela la personalidad de Belarmino Tomás. Vámos a verlo, oyéndole a él mismo narrar las situaciones que le pusieron a prueba:

EL COMITE PROVINCIAL ACORDA LA RETIRADA

—La noche del día 11 — nos dice —, estando yo en la Casa del Pueblo de Sama, llegó Graciano Antuña. Venía de Oviedo con encargo de comunicarme que el Comité provincial había decidido la retirada y que era preciso prevenir a la gente para que fuese preparando la huida sin precipitaciones, en evitación de que pudieran producirse efectos de pánico. Yo sabía bien cómo estaban las cosas, y en cierto modo la noticia no me causó sorpresa; pero estimé que mi deber en aquellos instantes era dar la sensación de serenidad que se hacía necesaria para impedir una desbandada, como consecuencia de la cual pudiesen entrar de sopetón en la zona minera las fuerzas por distintas partes y cogernos a todos como en una trampa. Era ésa también la preocupación del Comité, y yo expongo la mia para subrayar la coincidencia.

No bien hubo marchado Graciano Antuña, tomé un coche y me fui a Oviedo. Busqué a los elementos del Comité, la mayor parte de los cuales habían recibido, como Antuña, el encargo de ir a prevenir a los Comités de los diversos pueblos, y me encontré con que, en su ausencia, estaban ocurriendo cosas peligrosísimas. Se hablaba de huidas y de abandonos, al amparo de estas patañas iba ganando ambiente en el espíritu bien dispuesto de nuestros hombres la idea de no retirarse. Hasta me encontré con otro Comité de tendencia comunista, sostenido erróneamente sobre base tan falsa e insensata. ¿Qué es esto? — me pregunté —. Desde luego, no puedo dejar que se empuje a todo un pueblo a la catástrofe. Si consentimos que prospere este ambiente, no nos librará la responsabilidad de haber contribuido, por omisión, a que se duplique el número de víctimas. Vámos a dar cara al peligro antes de que sea tarde. Y preocupado por esta idea regresé a Sama. A mi llegada, la situación había cambiado por completo. La noticia de la retirada, dada a destiempo por individuos que, al parecer, habían ido de Oviedo, tenía al vecindario consternado. Se le había dicho que estaban a las puertas del Concejo las tropas de Africa, y las familias abandonaban sus hogares, llevándose a los niños y las ropas a cuevas para internarse en los montes. Me encontré solo en la casa de Sama, en medio de la huida angustiosa de las gentes, y tuve que ir de un lado a otro gritando para serenar los ánimos: «¡Que nadie se mueva de sus casas! ¡No hay peligro alguno! Acabó de llegar de Oviedo y allí no pudieron entrar todavía los soldados. No pasará nada».

Me retiré, ya de día, para dormir un par de horas, pues no podía sostenerme de fatiga, y por la mañana me llamaron algunos compañeros. Como yo, estimaban que era necesario actuar contra la actitud equivocada de los que, o se dejaban arrastrar por un fenómeno de espejismo que se había producido en nuestras filas, o pretendían hacer de él una bandera, a conciencia de que no sostenían la lucha sólo se lograría a gran precio el volumen del sacrificio. Me inclinó a creer que no hubo más que un error, del que salieron pronto los que eran víctimas de él.

EL PLAN DE RETIRADA

Me levanté de la cama sin haber descansado y fui a la Casa del Pueblo. Estaban allí otros camaradas esperándome. Les hablé de la situación y les dije: «Vámos a convocar inmediatamente una reunión, a la que debe procurarse que asistan representantes de todas las fracciones sindicales y partidos obreros. Es preciso reorganizar el Comité provincial sin pérdida de tiempo. Movilizamos emisarios a un lado y otro, y aquella misma mañana se celebró la reunión, con asistencia de sindicalistas, comunistas y representantes de los comités de varios pueblos. Yo mismo les expuse el objeto de la asamblea, y coincidimos en apreciar que no había otro camino que la retirada, hecha ordenadamente, conservando los frentes de combate para dar tiempo a que se salvaran los comprometidos. Se me designó presidente del nuevo Comité, del cual formaban parte, como del anterior, sindicalistas y comunistas. El que se había constituido en Oviedo sólo du-

ró ocho horas, al cabo de las cuales sus miembros reconocieron el error en que habían incurrido, por fortuna sin consecuencias dolorosas.

S'UNIFICA EL COMANDO DE LAS FUERZAS REVOLUCIONARIAS

El nuevo Comité provincial estimó necesario unificar el mando de las fuerzas que combatían en Oviedo o, por lo menos, reconstruir el frente, confiando su dirección a una persona serena y responsable. Esta persona fué Hermilio Vallina, de San Martín del Rey Aurelio. Aceptó el encargo y pidió que se designase para secundarle a su compañero David Antuña. Los dos se pusieron a labor de reunir hombres en Mieres, en Laviana, en Langreo, en San Martín. Y formaron una columna, no muy nutrida; pero no hacia falta más para el objeto que se perseguía.

EL POBLE VA SALVAGUARDAR LA RETIRADA

He de hacer constar que ya nadie ignoraba la verdadera situación de Asturias. Ante un pueblo que se estaba conduciendo tan valerosamente hay que proceder así. La consecuencia de ello fué que, en vez de sostenerse los combatientes en sus puestos por efecto de una ilusión infantil, se quedaban para proteger una retirada de la que dependían muchísimas vidas. Y las suyas les importaban poco.

El Comité mantuvo en actividad los elementos de que había dispuesto el momento de la huida, y se reorganizó la columna, que se fue reorganizando poco a poco. La fuerza de Africa habían pasado ya por los barrios de Villafra y San Lázaro. Habían llegado hasta el cementerio de Oviedo cuando nuestra columna se plantó inesperadamente en la capital. Y la primera intención se les hizo retroceder hasta el Ayuntamiento. El terreno que había sido escenario de las más espantosas crueldades quedaba de nuevo en nuestro poder.

BELARMINO TOMÁS A OVIEDO

El día 13 estuve en Oviedo. Atravesé el barrio de San Esteban de las Cruces. Pasé sobre los escombros de las casas quemadas y entré, apartando cadáveres, en varias casas vacías. Estuve también en el cementerio. Había allí una fila de trece individuos amarrados por las manos y pasados a machete; entre ellos un muchacho de trece o catorce años. En San Lázaro, más cadáveres, más escombros. Mi dignidad de varón se sublevó en presencia del cuerpo de una joven, como de dieciocho años, que tenía los dos brazos cortados y las faldas levantadas sobre el rostro. Después, lo de Villafra, si cabe más espantoso aún. Junto a una fuente, otro montón de cadáveres; viejos, mujeres, niños. Una orgía de barbarie con sangre española.

UNA BARBARIE QUE DUA AL COLL UNES CREUTES DE CRIDA: «VIVA CRISTO REY!»

Conmigo caminaban silenciosos algunos de los muchachos que habían venido a contener a los moros. Se les crispaban los dedos sobre la caja del fusil y no sabían qué pensar ni qué hacer. Todas las villas mineras estaban aún en nuestro poder y dentro de ellas las familias representativas de una barbarie que se ejercía con crueldades de oro prendidas al cuello. Porque es verdad que en el moro podían venir envueltos los deseos de desquite de antiguas intemperancias colonizadoras (y que lo diga sino el escupitajo cuajado a los pies de un crucifijo a la cabecera de una cama, en Villafra), pero todos sabemos quénes azuzaban los rencores sarracenos. La campaña de exacción, la más criminal y repugnante que se haya realizado nunca, la aligian ciertos periódicos derechistas, con patrañas inventadas ante la mesa de la Redacción. La sangre inocente que se vertió en Asturias sirve para imprimir en rojo el título de los periódicos de Villafra. Y si hace falta lanzar un escupitajo a Cristo en la cruz, se lanza con labios impíos. ¡Era de ver con qué entusiasmo saludaban las beatas los salitos de felino de los moros sobre los montones de cadáveres! «Viva Cristo Rey!»

CONTINUAVEN ESSANT HUMANS ENTRE LES FERES

Es preciso tener la conciencia firme para resistir, como lo resistimos nosotros, el tropel de excitaciones que nos subía como una llamarada desde la carne de mujeres y niños, desahogada a nuestros pies, hasta el cerebro, atormentado por ideas de violencia. Nos fulminó, sin embargo, a nuestros pueblos, a seguir siendo humanos entre las fieras. No se registró un solo acto de venganza. Yo creo que fueron aquellos cuadros espantosos los que dieron más fuerza a las fuerzas mandadas por Hermilio Vallina.

ELS REGULARS SON CONTINUAMENT POSATS A RATLLA

Todos los días intentaban los regulares dejar limpio el terreno por San Lázaro para seguir hacia las cuencas mineras, pero los revolucionarios les metían de nuevo en Oviedo. Se limitaron al sistema de descubiertas. El día 14, nuestras guardias, apostadas en San Lázaro, oyeron a lo lejos un canturreo moruno. En un camión intentaban rebasar



BELARMINO TOMÁS

nuestras líneas una veintena de regulares. Los revolucionarios les prepararon un cerco y mataron a doce; los demás huyeron hacia la ciudad. Nosotros, entrando temerariamente por los barrios extremos de aquella zona, pudimos recoger la dinamita que tenían almacenada en varias casas, entre ellas la de la Matallera. Hasta el día 18, la situación no varió. Pero el día 18, la situación volvió a verse a Sama delegados de los Comités de Trubia, Mieres y Turón. Me comunicaron que la resistencia había hecho un intento de salir. Faltaban municiones para contener un avance cada vez más abierto. Trubia había sido recuperada por los gubernamentales; la fábrica de La Manjoya, también.

ES DECIDEIX ABANDONAR ELS FRONTS DE COMBAT

Convoqué una reunión que celebramos en Sama el día 18, y a la cual asistieron delegados de diferentes Comités. Comunistas y sindicalistas estaban presentes. Se trató de la necesidad de pensar en el abandono definitivo del frente de combate, y publicamos una hoja en la que se aconsejaba a los revolucionarios que procurasen poner a salvo después de esconder las armas. Pero algunos delegados querían llevar estas indicaciones más allá de donde era nuestro propósito. Al salir a la calle me encontré con que habían circulado órdenes para abandonar los frentes. «No, eso no puede ser, les dije. Es un suicidio. Todavía no tenemos. Hay que sacar partido de esto e intentar un armisticio.

EL TINET TORRENS ACORDA LA RETIRADA

El teniente de la guardia civil Torrens, que era uno de nuestros prisioneros, se me había ofrecido para servir de parlamentario con el general López Ochoa. A las once de la mañana del mismo día 18 fui a buscar a dicho teniente y le conté el encargo de entrevistarme en Oviedo con el general en jefe para preguntarle en qué condiciones podríamos llegar a un acuerdo. En un automóvil marchó Torrens. Nosotros quedamos esperando con mal disimulada ansiedad a la una y media para que entregarme un papel. «Éstas son las condiciones que impone López Ochoa» — me dijo —. En el papel leí avidamente:

LES CONDICIONS EXIGIDES PEL GENERAL LOPEZ OCHOA

«Grupo de Ejército de Asturias. E. M. — Condiciones que el general en jefe del Ejército de Asturias pone para la rendición de los mineros sublevados en la cuenca minera: Primera condición. — Entrega de armas y municiones a los guardias prisioneros, inmediatamente. Segunda condición. — Entrega de toda clase de armas largas y cortas a los guardias civiles, inmediatamente. Tercera condición. — Que se presenten inmediatamente, acompañados del teniente don Gabriel Torrens, para quedar en rehenes, la cuarta parte de los miembros del Comité provincial actual (ninguno de ellos deberá pertenecer a los anteriores Comités).

En el día de mañana, si estas anteriores cláusulas se han ejecutado, avanzarán las columnas a tomar posesión de la cuenca minera, y si no son aceptadas no se tomará represalia ninguna en las minas. Este ofrecimiento no implica en modo alguno, que más tarde o la pasada revuelta sean sometidos a proceso y sufran las consecuencias que la ley les marque. Este ofrecimiento queda garantizado por la palabra de honor del general en jefe.

Oviedo, 18 de octubre de 1934. Eduardo L. de Ochoa. (Hay un sello que dice: «Inspección General del Ejército Mayor»).

BELARMINO TOMÁS ES DECIDEIX A PARLAMENTAR PERSONALMENT AMB EL GENERAL LOPEZ OCHOA

El Comité se reúne para conocer el documento. «Éstas condiciones no son aceptables», exclamé terminada la lectura. — Creo que lo mejor es ir a entrevistarse con el general. Yo mismo estoy decidido a hacerlo. — «¿Qué disparate! — me replicó —. Si llegas al Cuartel General no sales de él. Pero yo insisto, y tan firme mi resolución que al fin convengo a todos. Ante el Ayuntamiento hay un gentío enorme. Cunde la noticia de que salgo a parlamentar con López Ochoa. «Si no vuelves antes de las horas, vamos a buscarte con toda la

dinamita que hay en la cuenca» — gritan al despedirme. El teniente Torrens asiste a esta escena. Le pregunto si quiere llevarme a Oviedo en un coche y me contesta que sí. Me tomo una pistola en el bolsillo de la americana, la monto, y a las tres de la tarde salgo para Oviedo en un auto guiado por el teniente. El coche lleva una bandera blanca. Donde comienza la carretera que conduce al Cementerio de Oviedo encontramos a dos guardias de Asalto que nos dejan pasar. La visión del cementerio me recuerda los trece cadáveres amarrados por las manos. Y seguimos por las calles ovetenses atravesando lugares en los que días antes habíamos luchado con tanta ilusión. El coche llega al Cuartel de Pelayo, donde está el general. Se detiene el vehículo y esta parada me permite ver seis cadáveres en el suelo, a la izquierda, debajo de unos árboles. Desciende Torrens y vuelve acompañado por dos tenientes que se colocan al lado del coche montando guardia mientras yo espero. Los cinco minutos que tarda en volver con el recado de que el general está dispuesto a recibirme, son suficientes para que se forme un ambiente de curiosidad en torno al coche. Y cuando salgo, atravieso rápidamente una fila de personas, entre las que reconozco a varios periodistas ovetenses. «¿Qué hay, señores?» — les pregunto simulando como mejor puedo una tranquilidad imposible. «Lo habrán pasado ustedes mal estos días.» Me contestaron sonriendo. Se me figuró que con estas sonrisas querían decirme: «Tú no sales de aquí».

L'ENTREVISTA ENTRE EL GENERAL REVOLUCIONARI I EL GENERAL DEL GOVERN

Llego a la puerta del despacho del general. — ¿Se puede? y el mismo López Ochoa me responde: «Entre». Está fumando un cigarro, en medio de la habitación. — Buenas tardes. ¿Es usted el general López Ochoa? Yo soy Belarmino Tomás. El general responde cordialmente a mi saludo, y yo le espeto estas palabras: — Antes de que empecemos a tratar de lo que aquí me trae, quiero que no pierda usted de vista que quienes nos hallamos frente a frente somos dos generales: el de las fuerzas gubernamentales, que es usted, y el de las revolucionarias, que soy yo. Está bien. Tengo sumo gusto en hablar con usted de todas estas cosas que nos preocupan. Celebraré que lleguemos a un acuerdo.

Y siguió el general hablando de lo equivocado que sería por nuestra parte persistiríamos en una resistencia. — ¿Se puede mucho sangre, a usted? — le dije. — Ya sabe usted que en toda España ha fracasado el movimiento. Está usted hablando con un republicano y un masón. Es preciso evitar consecuencias peores.

El general me sigue hablando de su liberalismo de su significación, de que era amigo del presidente de la República. Yo me permití interrumpirle cortésmente para rogar que abordásemos de lleno nuestro asunto.

Vengo a decirle — concreto — que estamos dispuestos a dar por terminado el movimiento, siempre que lleguemos a una inteligencia; pero no a rendirnos sin condiciones. Nos falta munición, pero tenemos munición suficiente para retrasar dos meses la entrada de las fuerzas en la cuenca.

— Tiene usted razón — me replicó —. Dada la topografía de las zonas mineras, es evidente que eso nos costaría muchas víctimas. ¿Qué condiciones impone usted para que no las haya?

El general meditó un rato y me contestó: — Entrega de la mitad de los miembros del primer Comité. Entrega de la cuarta parte de los del segundo. Entrega de todo el armamento.

— En nombre de los revolucionarios no me comprometo a aceptar ni la primera ni la segunda de dichas condiciones. Me comprometo a la entrega de los prisioneros y a recomendar la del armamento. Pero para ello estimo que es necesario que usted acepte estas otras condiciones: que no haya represalias, salvo las que se deriven de la acción de los Tribunales de Justicia; que a la salida de las fuerzas de Oviedo para entrar en la cuenca no vayan en cabeza ni el Tercio ni los Regulares, pues luego de lo que hemos visto, si la gente los viese llegar en vanguardia no saldrían las cosas tan bien.

Aceptadas las dos condiciones. Saldréis esta misma tarde, y las tropas coloniales irán a retaguardia; pero si nos hostilizan en el trayecto pasarán a la vanguardia. — No lo creo. Es cuanto a entrar hoy mismo en la cuenca, estimo que no puede ser. Debo ir yo por delante y tomarme tiempo para la retirada de nuestras fuerzas. Mañana, de once a doce de la mañana, podrá ser. — Perfectamente.

Así quedó empeñada nuestra palabra. El general me trató en tono amistoso. Me preguntó, procurando inspirarme confianza, cuál era mi propósito personal. — Pues huir inmediatamente — le respondí.

— NO US CAL MARXAR — Hace usted mal. No debe usted marcharse. Quedese y no le pasará nada. Soy íntimo amigo del auditor de guerra y, como le dije antes, del presidente de la República. Le visitaré y me interesaré por su caso. — Preferlo no ocasionarle esa mo-

lestia; pero si me pillan y va usted a ver al presidente de la República, dígame que me debe una visita al penal. Con esta broma nos despedimos cordialmente. El mismo salió a la puerta y gritó:

ES COMUNICA A SAMA LA RENDICION

A las seis y media de tarde llegó a Sama. El Comité me esperaba en el Ayuntamiento y en la plaza todo el pueblo. Se aprobó el pacto y salí yo mismo al balcón para comunicarlo. Una voz gritó: «Eso es una cobardía!» Y le respondí otra: «¡A ver, «ese» que habla! «¿Aquí venís conmigo a luchar con los moros a «bofetadas»? Porque enoñe tenemos municiones. La multitud cortó el diálogo con un grito de conformidad. Entonces se me subió a la garganta toda la emoción que había contenido hasta aquel momento, y dirigí unas palabras a los compañeros que habían puesto tanta fe en una empresa fa-

El tren procedente de Castilla, en descender por las gorges del Pajares, van trobant unes petites estacions que són com els grans del tobogan que cal escalar per a sortir d'Astúries. El primer grà, un cop deixada l'estació de Pola de Lena, és Campomanes, encerclat pels rius Pajares i Huerva, que un cop reunits

carretera de Pajares forces del regiment 36 i una secció del 12, comandats pel general Carlos Bosch. Són uns set-cents homes. Tot i que a Campomanes són hostilitzats amb intensitat, el Comité, coneixedor del terreny, entén que es pot atacar aquesta columna si hom la deixa avançar fins a l'embut de «Vega del

1809, els guerrillers asturians, comandats pel capellà Josep Fernández, desbaratarien l'escolta del mariscal Kellerman, que ja havia estat batut a Grado, i es retirava a Castilla, i la obligarien a refugiar-se a Pola de Lena.

EL CORATGE DELS ROIGS Les tropes es parapeten a les cases. Des del puig de Fendrada s'afirma amb un canó. No disminueix el foc ni durant la nit. El 7, a la matinada, les forces del batalló d'elit, intenten prendre les cotes, però s'han de retirar, deixant. Una altra secció que perd el contacte amb la tropa ha de refugiar-se a una casa de la muntanya sense poder retirar-se fins a la nit, també amb gran nombre de baixes.

Un dels primers Consells de guerra sumaríssims que va a celebrar-se a Oviedo contra grups de minaires sublevats. — Vista del Tribunal militar a la sortida del poblat, reben el nom de riu Lena.

En el lloc de guàrdia civil hi ha quatre números i un sargent, que són atacats el 5, a les deu del matí, per una columna revolucionària que procedeix de Lena. El quarter resisteix fins a les quatre de la tarda. La lluita costa la vida al sargent i a quatre revolucionaris i altres sis que daren ferits, més un guàrdia. Abans que el Comité revolucionari pogués, o pensés a ocupar el port de Pajares (tal vegada comptava amb la sublevació de la província de Lleó), arriba a Campomanes un camió amb trenta-cinc guàrdies civils, manats per un tinent. Són rebuts a trets per la columna revolucionària i es retiren a l'edifici d'una fàbrica de sopes. Se'n adreça com a parlamentari un dels guàrdies del lloc que havia quedat presoner per a intimidar la rendició, i es quedà amb els seus companys. El tinent es decideix a sortir per la part posterior de l'edifici, que està completament copat, i cau sense vida, amb deu guàrdies més. A dintre n'han mort d'altres. Els supervivents, emparats per la nit, intenten el retorn a Lleó.

ARRIBEN LES FORCES DE L'EXERCIT COMANADES PEL GENERAL CARLES BOSCH El dia 6, el matí, baixen per la

Reya, a tres quilòmetres de Pola de Lena. El general es decideix a prendre les muntanyes que dominen la petita vall, d'uns quatre-cents metres d'ample, creuada per la via del ferrocarril del Nord, la carretera i el riu. L'operació comença a costar-li molts esforços. Darrera de les roques, de les masies, amagats entre el boscatge i les nombroses tanques de les finques, centenars d'homes invisibles li dispersen per tots cantons.

Procedents de Palència, se li ajunta el batalló ciclista, integrat per tres companyies de fusells i una de metralloides. No es pot precisar el nombre de revolucionaris que els combatien; indubtablement que en aquests moments són inferiors en nombre i en armament als soldats.

EN EL TEATRE DE LA GUERRA DE LA INDEPENDENCIA En general ordena l'assalt als pujols del «Roncón» i de Brañavallera, així com a la capella de Santa Cristina, des d'on el combaten quinze homes amb una metraladora. Fracassen aquests objectius. Cap al tard se l'ataca també des de l'església de Castiello, situada en una elevació que domina tota la vall.

(En aquest mateix lloc i des de la capella de Santa Cristina, l'any

— ¡A ver! ¡Que pongan a disposición de este señor el mejor coche de los requisados! — Acompañándome, pasé ante los periodistas, atónitos, y me condujo hasta el patio. Cuando monté en el coche con el teniente Torrens, me saludó militarmente.

«ENGENEM LA DINAMITA» Al regresar, cerca de San Esteban de las Cruces, nos reconoció una guardia revolucionaria. Los muchachos se nos acercaron para preguntarme: «¿Pegamos fuego a la dinamita?» «No hombre, no! — les grité —. Lo que hay que hacer es retirarse y huir».

ES COMUNICA A SAMA LA RENDICION A las seis y media de tarde llegó a Sama. El Comité me esperaba en el Ayuntamiento y en la plaza todo el pueblo. Se aprobó el pacto y salí yo mismo al balcón para comunicarlo. Una voz gritó: «Eso es una cobardía!» Y le respondí otra: «¡A ver, «ese» que habla! «¿Aquí venís conmigo a luchar con los moros a «bofetadas»? Porque enoñe tenemos municiones.

La multitud cortó el diálogo con un grito de conformidad. Entonces se me subió a la garganta toda la emoción que había contenido hasta aquel momento, y dirigí unas palabras a los compañeros que habían puesto tanta fe en una empresa fa-

lida. Les recordé lo que había visto en Villafra, en San Esteban de las Cruces, en el Cementerio de Oviedo, y les recordé también que siempre llegaba una hora de justicia. Lo que acababa de hacer Asturias no era posible que se perdiese.

«ENS HAN DERROTAT, PERO NO HAN DERROTAT ELS NOSTRES IDEALS» — ¡Ahora, compañeros, a retirarse y ya sabe cada cual lo que tiene que hacer! ¡Se nos ha derrotado a nosotros, pero a nuestros ideales no se los podrá derrotar jamás! La multitud se resolvió silenciosamente.

Aquella noche dormí en mi casa. A las cinco de la mañana me levanté, me despedí de algunos amigos y busqué tranquilamente donde ocultarme.

A las once entró en La Felguera la columna de López Ochoa. Regular y Tercio venían a retaguardia, y al disparar un solo tiro, siguió avanzando por Langreo por San Martín por Laviana.

El general pudo cumplir su palabra sin privar a la reacción de la columna de correspondencia a nuestra seriosidad con la represión más espantosa. Desde entonces ya no eran moros los que quemaban nuestras Casas del Pueblo, los que asesinaban a machetazos en Carbayín a los hombres cogidos al azar. Eran cristianos.

(De «El Liberal», de Bilbao)

OCTUBRE 1934 LA REVOLUCIO D'ASTURIES IX LA BATALLA DE CAMPOMANES

(Escrit expressament per a LA HUMANITAT)

El tren procedent de Castilla, en descender por las gorges del Pajares, van trobant unes petites estacions que són com els grans del tobogan que cal escalar per a sortir d'Astúries. El primer grà, un cop deixada l'estació de Pola de Lena, és Campomanes, encerclat pels rius Pajares i Huerva, que un cop reunits



Un dels primers Consells de guerra sumaríssims que va a celebrar-se a Oviedo contra grups de minaires sublevats. — Vista del Tribunal militar

a la sortida del poblat, reben el nom de riu Lena. En el lloc de guàrdia civil hi ha quatre números i un sargent, que són atacats el 5, a les deu del matí, per una columna revolucionària que procedeix de Lena. El quarter resisteix fins a les quatre de la tarda. La lluita costa la vida al sargent i a quatre revolucionaris i altres sis que daren ferits, més un guàrdia. Abans que el Comité revolucionari pogués, o pensés a ocupar el port de Pajares (tal vegada comptava amb la sublevació de la província de Lleó), arriba a Campomanes un camió amb trenta-cinc guàrdies civils, manats per un tinent. Són rebuts a trets per la columna revolucionària i es retiren a l'edifici d'una fàbrica de sopes. Se'n adreça com a parlamentari un dels guàrdies del lloc que havia quedat presoner per a intimidar la rendició, i es quedà amb els seus companys. El tinent es decideix a sortir per la part posterior de l'edifici, que està completament copat, i cau sense vida, amb deu guàrdies més. A dintre n'han mort d'altres. Els supervivents, emparats per la nit, intenten el retorn a Lleó.

ARRIBEN LES FORCES DE L'EXERCIT COMANADES PEL GENERAL CARLES BOSCH El dia 6, el matí, baixen per la

Reya, a tres quilòmetres de Pola de Lena. El general es decideix a prendre les muntanyes que dominen la petita vall, d'uns quatre-cents metres d'ample, creuada per la via del ferrocarril del Nord, la carretera i el riu. L'operació comença a costar-li molts esforços. Darrera de les roques, de les masies, amagats entre el boscatge i les nombroses tanques de les finques, centenars d'homes invisibles li dispersen per tots cantons.

Procedents de Palència, se li ajunta el batalló ciclista, integrat per tres companyies de fusells i una de metralloides. No es pot precisar el nombre de revolucionaris que els combatien; indubtablement que en aquests moments són inferiors en nombre i en armament als soldats.

EN EL TEATRE DE LA GUERRA DE LA INDEPENDENCIA En general ordena l'assalt als pujols del «Roncón» i de Brañavallera, així com a la capella de Santa Cristina, des d'on el combaten quinze homes amb una metraladora. Fracassen aquests objectius. Cap al tard se l'ataca també des de l'església de Castiello, situada en una elevació que domina tota la vall.

(En aquest mateix lloc i des de la capella de Santa Cristina, l'any

Reya, a tres quilòmetres de Pola de Lena. El general es decideix a prendre les muntanyes que dominen la petita vall, d'uns quatre-cents metres d'ample, creuada per la via del ferrocarril del Nord, la carretera i el riu. L'operació comença a costar-li molts esforços. Darrera de les roques, de les masies, amagats entre el boscatge i les nombroses tanques de les finques, centenars d'homes invisibles li dispersen per tots cantons.



L'última tàpia del barri de Naranco, a Oviedo, darrer reducte dels obrers sublevats